

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KONUŞMA ÖZYETERLİLİĞİ
İLE SOSYAL MEDYA KULLANMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMRE SİVAS

BALIKESİR, 2025

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KONUŞMA ÖZYETERLİLİĞİ
İLE SOSYAL MEDYA KULLANIMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMRE SİVAS

TEZ DANIŞMANI

DOÇ. DR. ERSOY TOPUZKANAMIŞ

BALIKESİR, 2025

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda 200912535004 numaralı Emre SİVAS'ın hazırladığı "Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Özyeterliliği ile Sosyal Medya Kullanmaları Arasındaki İlişki" konulu YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 18.06.2025 tarihinde yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Üye (Başkan) Prof. Dr. Ertan ÖRGEN

İmza

Üye (Danışman) Doç. Dr. Ersoy TOPUZKANAMIŞ

İmza

Üye Doç. Dr. Osman ÖZDEMİR

İmza

Enstitü Onayı

ETİK BEYAN

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı ve
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

.../.../20...

İmza

Emre SİVAS

ÖNSÖZ

Büyük bir heyecanla başladığım yüksek lisans eğitimim, hazırladığımız bu tez ile birlikte tamamlanıyor. Eğitim sürecine ilk başladığım heyecanın bir kat daha fazlasını bu süreci tamamlarken yaşıyorum. Bu satırları yazarken bile yüksek lisans mülakatına girdiğim günü anımsayarak tebessüm ediyorum.

Ders aşaması sonrasında tez konusu belirleme, hazırlıklar ve yazım elbette kolay geçmedi. Bu süreçte bana her zaman desteklerini sunan kıymetli aileme sonsuz teşekkürlerimi borçluyum. Biricik oğlum Atlas SİVAS'ın ismini geçirerek kendisine sevgimi bir kez daha ifade etmek istiyorum. Elbette bu çalışma bir yol arkadaşlığı ve tek başına çıkılacak bir yolculuk değil. Tez hazırlıklarından tamamlanıncaya kadar her zaman bana yol gösteren, akademik yolculuğun önemini ifade eden ve anlayışla yaklaşan değerli danışmanım Doç. Dr. Ersoy TOPUZKANAMIŞ'a sonsuz teşekkürlerimi ediyorum.

Çalışmamın akademik alanda ihtiyaç duyan herkese katkı sağlamasını umuyorum. Bu alanda yürütülen çalışmaları ilgiyle takip ederek gelişim ve değişimleri dikkatle izleyeceğim. Yolu bu çalışmadan geçen herkese sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

BALIKESİR, 2025

EMRE SİVAS

ÖZET

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KONUŞMA ÖZYETERLİLİĞİ İLE SOSYAL MEDYA KULLANIMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

SİVAS, EMRE

Yüksek Lisans, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ersoy TOPUZKANAMIŞ

2025, 54 Sayfa

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin konuşma özyeterlilikleri ile sosyal medya kullanımları arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada ortaokul öğrencilerinin konuşma özyeterlilikleri üzerinde sosyal medya kullanım süresi ve amacının sınıf seviyesi ile cinsiyet bakımından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Çalışma grubu olarak Aydın ili Köşk ilçesinde yer alan üç farklı ortaokulda öğrenimlerine devam eden 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri belirlenmiştir. Çalışma grubu; 311'i (%49,68) kız, 315'i (%50,31) erkek, ayrıca 137'si (%21,9) 5. sınıf, 132'si (%21,09) 6. sınıf, 146'sı (%23,32) 7. sınıf, 211'i (%33,69) 8. sınıf toplam 626 öğrenciden oluşmaktadır.

Elde ettiğimiz bulgular sosyal medya kullanımının konuşma özyeterliliği üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir. Bazı platformların sunmuş olduğu özellikler ufak da olsa bize konuşma özyeterliliğini etkilediğini fakat genel anlamda öğrencilerin sosyal medya üzerinde pasif içerik tüketimini tercih ettiklerini göstermektedir.

Sosyal medya platformlarında ileriye dönük gerekli düzenlemeler yapılarak dört dil becerisinden biri olan konuşma becerisinde öğrencilerin pasif tüketici konumundan çıkarılmasıyla birlikte bu platformların öğrencilere pozitif katkı sağlayabileceği önerilmektedir. Sürekli gelişip değişim gösteren dünyada ilerleyen dönemlerde daha farklı platformlar ve yenilenmiş özellikler çıkabileceği için belirli

zaman aralıklarında araştırmalara devam edilmesi bu alandaki bilgileri güncel tutmamızı sağlayarak bakış ağımızı da geliştirecektir.

Anahtar Kelimeler: Konuşma, Konuşma Özyeterliliği, Sosyal Medya, Sosyal Medya Kullanımı, Ortaokul Öğrencileri.

ABSTRACT

RELATIONSHIP BETWEEN SECONDARY SCHOOL STUDENTS' SPEAKING SELF-EFFICACY AND THEIR SOCIAL MEDIA USE

SİVAS, Emre

Master Thesis, Department of Turkish Education

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Ersoy TOPUZKANAMIŞ

2025, 54 pages

This study examines the relationship between middle school students' speaking self-efficacy and their use of social media. It investigates whether the duration and purpose of social media use lead to significant differences in students' speaking self-efficacy in relation to their grade level and gender.

The study group consisted of 5th, 6th, 7th, and 8th grade students enrolled during the 2023–2024 academic year at three different secondary schools located in the Köşk district of Aydın province. The study group included a total of 626 students: 311 (49.68%) girls and 315 (50.31%) boys. Of these, 137 (21.9%) were in the 5th grade, 132 (21.09%) in the 6th grade, 146 (23.32%) in the 7th grade, and 211 (33.69%) in the 8th grade.

The findings indicate that social media use does not have a significant effect on speaking self-efficacy. Although certain features offered by some platforms appear to have a slight influence on speaking self-efficacy, the results generally suggest that students tend to be passive content consumers.

It is suggested that by making the necessary forward-looking arrangements on social media platforms, students can be moved beyond the role of passive consumers in speaking skills, one of the four language skills, and these platforms can make positive contributions to students. Since different platforms and renewed features may emerge in the future in a world that is constantly evolving and changing, continuing research at certain intervals will enable us to keep the information in this field up to date and improve our perspective.

Keywords: Speaking, Speaking Self-Efficacy, Social Media, Social Media Use, Secondary School Students.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLOLAR LİSTESİ	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Varsayımları	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Konuşma Becerisi	6
2.2. Özyeterlilik	10
2.2.1. Özyeterliliği Etkileyen Etmenler	11
2.2.1.1. Aile İlişkileri ve Özyeterlilik	11
2.2.1.2. Akran İlişkileri ve Zorbalık	12
2.2.1.3. Cinsiyet Farklılıkları ve Özyeterlilik	12
2.2.1.4. Okul Ortamı ve Özyeterlilik	13
2.3. Sosyal Medya Kullanımı	13
2.3.1. Sosyal Medyanın Tanımı ve Genel Kullanım Amaçları	14
2.3.2. Sosyal Medyanın Gelişimi ve Yaygınlaşması	15
2.3.3. Kuşaklara Göre Sosyal Medya Kullanımı	15
2.3.4. Sosyal Medyanın Bireysel ve Toplumsal Etkileri	16
2.3.5. Sosyal Medya ve Eğitim	17
2.3.6. Çocuklar ve Sosyal Medya	19
3. YÖNTEM	21
3.1. Araştırmanın Modeli	21
3.2. Çalışma Grubu	21
3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri	21
3.4. Veri Toplama Süreci	22
3.4.1. Verilerin Analizi	22
4. BULGULAR VE YORUMLAR	24
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	46
5.1. Sonuçlar	46
5.2. Öneriler	48
KAYNAKÇA	51
EKLER	55
EK 1- Konuşma Özyeterliliği Ölçeği	55
EK 2 - İzin Talebi	57
EK 3 - Tez Veri Giriş Formu	58
EK 4 - Veli Onam Formu	59
EK 5 - Alan Araştırması İzni	60
EK 6 - Araştırma İzni	61
EK 7 - Valilik Oluru	62

EK 8 - Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzni.....	63
EK 9 - Konuşma Özyeterliliği Ölçeği Kullanım İzni.....	64

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Konuşma Özyeterliliğinin Sınıfa İlişkin Anova Sonuçları.....	24
Tablo 2. Sınıfa Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	25
Tablo 3. Konuşma Özyeterliliği Puanlarının Cinsiyete İlişkin T Testi Sonucu.....	26
Tablo 4. Sosyal Medya Kullanım Sıklığının Sınıfa İlişkin Anova Sonuçları.....	26
Tablo 5. Sosyal Medya Kullanım Sıklığının Sınıfa Göre Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	27
Tablo 6. Sosyal Medya Kullanım Sıklığının Cinsiyete İlişkin Yapılan U Testi Sonucu.....	28
Tablo 7. Sosyal Medya Kullanım Süresinin Konuşma Özyeterliliği Regresyon Analizi.....	28
Tablo 8. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Facebook Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	29
Tablo 9. Günlük Facebook Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	30
Tablo 10. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Instagram Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	30
Tablo 11. Günlük Instagram Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	31
Tablo 12. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Twitter/X Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	32
Tablo 13. Günlük Twitter/X Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	32
Tablo 14. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Tiktok Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	33
Tablo 15. Günlük Tiktok Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	33
Tablo 16. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Twitch Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	34
Tablo 17. Günlük Twitch Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	35
Tablo 18. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Snapchat Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	35
Tablo 19. Günlük Snapchat Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	36
Tablo 20. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Discord Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	37
Tablo 21. Günlük Discord Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	37
Tablo 22. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Whatsapp Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	38
Tablo 23. Günlük Whatsapp Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	38

Tablo 24. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Telegram Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	39
Tablo 25. Günlük Telegram Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	39
Tablo 26. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Yalla Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları.....	40
Tablo 27. Günlük Yalla Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....	41
Tablo 28. Sosyal Medya Araçlarının Kullanım Amaç ve Sıklık Sonuçları.....	43

1. GİRİŞ

Ana dili öğretimi okuma, yazma, dinleme, konuşma ve dil bilgisi eğitimi olmak üzere yapılmaktadır. Ülkemizde de Türkçe öğretimi aynı şekilde planlanarak öğretim programlarının düzenlenmesi sağlanmıştır. Bu öğretim alanları dili bütün olarak ele aldığımızda her bireyin kendi yetenekleri ölçüsünde edinmesi gereken alanları işaret etmektedir. Ülkemizdeki sınav sistemleri nedeniyle ana dili eğitiminde bu öğretim alanlarının her birine adil bir zaman dilimi ayırlanamamaktadır. Son sınıfa gelen öğrencilerde artan sınav kaygısı, özellikle dinleme ve konuşma becerilerinin ediniminde motivasyon düşüklüğüne yol açmaktadır.

Okullarda konuşma ve dinleme becerileri üzerine yapılan çalışmalar diğer beceri alanlarında olduğu gibi yoğun geçmemekte, yalnızca Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda tamamlanması gerekli bir konu olarak ele alınmaktadır. Ana dili eğitimindeki tüm becerileri yeteri düzeyde tamamlayamayan öğrenciler, eksik kalan beceri alanlarını doğal bir ihtiyaç olarak farklı alanlarda tamamlama eğilimine girmektedir. Bu becerilerin öğretmenler tarafından oluşturulan güvenli ve destekleyici bir öğrenme ortamında geliştirilmesi, öğrenciler açısından daha olumlu sonuçlar doğuracaktır.

Etkili bir iletişimde konuşma ve dinleme becerisi her birey için temel unsurları oluşturmaktadır. Birinin diğerine göre eksikliği iletişimde ciddi sorunlara neden olmaktadır. Bugün etrafımızda yaşanan sorunların ana sebeplerinden biri de insanların etkili iletişim kuramamalarıdır. İletişimin başlaması için öncelikle düşüncelerimizin karşı tarafa konuşma yolu ile aktarılması gerekmektedir. Konuşma becerisi aile ile başlayıp okul ortamı ve çevresel etkenlerle gelişimini sürdürmektedir. Ortaokul öğrencileri için ergenlik dönemine giriş sürecinin başlangıcında yer almaktadır. Burada kazandırılacak özyeterlilikler, ileride kendini ifade edebilen bireylerin topluma kazandırılması için oldukça önemlidir.

1.1. Araştırmanın Problemi

Araştırmamızda ortaokul öğrencilerinin konuşma özyeterlilikleri ile sosyal medya kullanımları arasındaki ilişkiden yola çıkarak kullandıkları platformlar ve kullanım amaçları arasındaki bağlantıların tespit edilmesi hedeflenmektedir. Günümüzde sosyal medya araçları, ortaokul düzeyindeki öğrenciler arasında yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Kimi öğrenciler bu platformlarda izleyici ve dinleyici olarak kimileri ise çeşitli konularda sözlü ve görsel içerik üreterek sosyal medya platformlarına yükleme yapmaktadır. Eğlence ve sosyalleşme aracı olarak görülen sosyal medya, aynı zamanda bireylerin kendini ifade etme tarzlarının dijitalleştiği bir alan haline gelmiştir. Ortaokul öğrencileri için bu dönüşüm, onların bilişsel ve duyuşsal gelişim süreçlerini doğrudan etkileyerek konuşma becerilerinin şekillenmesinde önemli bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin sosyal medya platformlarında hem içerik üretip hem de tüketerek kazandıkları tecrübelerin kendileri ifade edebilme becerileri üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğu yeterince açıklığa kavuşturulamamıştır. Öğrencilerin sosyal medyada geçirdikleri sürenin niteliği, aktif ya da pasif kullanıcı olmaları, içerik üretimiyle ilişkileri ve dijital ortamdaki etkileşim biçimleri, konuşma özyeterlilikleri üzerinde anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığının incelenmesi önemli bir araştırma problemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Sözlü içeriklerin de artmasıyla birlikte hızla büyüyen ve gelişen sosyal medyanın ortaokul öğrencilerinin konuşma becerileri üzerinde, özellikle de konuşma özyeterlilikleri açısından nasıl bir etki yarattığı merak konusudur. Ortaokul öğrencilerinin bu platformlara olan yaklaşımları, kendilerini ifade edebilme becerileri üzerinde ne derece etkiye sahip olduğunu görmemizi sağlayacaktır. Bu kapsamda şu sorulara yanıt aramaktayız: Sosyal medya kullanım amaçları nelerdir? Sosyal medya platformlarında ne kadar süre harcanmaktadır? Sosyal medyada geçirilen süre ile konuşma becerileri arasında belirgin bir bağlantı var mıdır? Hangi sosyal medya platformları öğrenciler arasında daha çok tercih edilmektedir? Sosyal medya kullanımı ile konuşma özyeterlilikleri doğru orantılı mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Günümüzde gitgide kullanım alanı artan ve kullanıcı yaş aralığı hızla düşen bir sosyal medya ortamı yer almaktadır. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük'te yer alan anlamıyla sosyal medya; genel ağda oluşturulan sosyal ağlar üzerinden

kullanıcılar arasında görsel ve işitsel malzeme paylaşımını, bilgi aktarımını, haberleşmeyi sağlayan iletişim ortamı olarak ifade edilmektedir (http-1). Bu tanımda karşılıklı yapılan bir etkileşim söz konusudur. İnsanların yaşadıkları bu etkileşim, sosyal medyaya her an her yerden ulaşım imkânı nedeniyle çok hızlı gerçekleşmektedir.

İnsanların en temel ihtiyacı olan iletişimin büyük ölçüde sosyal medya üzerinden sağlandığı görülmektedir. Öğrencilerin de birbirine anlatacakları konular, henüz bir araya gelmeden bu alanda gerçekleştiği için yüz yüze iletişim sınırlı bir hâl almıştır. Yan yana gelindiğinde bile birçok öğrencinin elinde elektronik cihazları ile gerçeklikten koptukları görülmektedir. Kimileri mesaj uygulamaları üzerinden yazışarak kimileri ise çeşitli etkileşimli oyunlarla ilgilenmektedir. Bu kısır alan öğrencilerin farklı konularda konuşmasını gerektirecek bir durum meydana geldiğinde kendilerini ifade etmelerinde zorluk yaşamalarına neden olmaktadır. Nerede ve nasıl konuşacağını bilmeyen, çekingen, özyeterlilikleri düşük öğrenci profillerinin oluştuğu görülmektedir. Kendini ifade edebilmek ciddi bir ihtiyaçtır ve bu ihtiyacı gidermek için sosyal medya ortamlarında artan bir öğrenci grubu yer almaktadır.

Çalışmamızda sosyal medyayı kullanan öğrencilerin konuşma özyeterlilikleri ile arasında bir bağlantı olup olmadığı araştırılarak elde edilen sonuçlara göre doğru yönlendirmelerin yapılması amaçlanmaktadır. Sosyal medyada ne amaçla, ne kadar süre harcandığı incelenerek buna göre önerilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Öğrencilerin ilkökul döneminde sosyal medyaya erişimleri kısıtlıdır. Bunda ebeveynlerin koruyucu tutumları büyük bir etkiye sahiptir. Dijital ortam yerine gerçek hayat içerisinde büyüyen öğrenciler birbiri ile daha fazla etkileşim içine girmektedir. Bu dönemdeki öğrencilerin oyun oynayarak veya yaşadıklarını birbirlerine anlatarak sosyalleştiklerini görmekteyiz. Sosyal medya kullanımından uzak küçük yaştaki bireylerin konuşma özyeterlilikleri bu dönemde yükselen bir ivme ile gelişmektedir. Ortaokul dönemini ise ilk evre 5 ve 6. sınıf ile ikinci evre 7 ve 8. sınıf olarak ayırdığımızda gözlemlenen farklılık dikkat çekmektedir. İlkokul dönemini tamamlayıp ortaokul birinci evre dönemindeki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ilkökul döneminden kalma alışkanlıklarını devam ettirmektedir. İkinci

evreye geçildiğinde öğrencilerin elektronik cihaz edinmeleri ile gözle görülür bir farklılık başlamaktadır. Her türlü ihtiyaç ve fikrini ifade etme becerisine sahip bireylerin sözlü olarak kendilerini ifade etmede yaşadıkları negatif yönlü değişim konuşma özyeterliliklerinin gelişimini de durdurmaktadır. Kullanılmayan beceri ise gitgide sönme eğilimine girmektedir.

Sosyal medya kullanımında yaş aralığının ortaokul öğrencilerini kapsayacak şekilde düşmesi onların konuşma becerileri üzerindeki etkisini incelemeyi zorunlu hâle getirmiştir.

Bu yaklaşımla birlikte ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin sosyal medya kullanma eğilimleri ile konuşma özyeterlilikleri arasında anlamlı bir bağlantının olup olmadığı, eğer bağlantı tespit edilebilirse bunlar arasındaki ilişkinin ele alınması çalışmamıza yön vererek önemli tespitlerde bulunmamızı sağlayacaktır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Öğrencilere uyguladığımız ankette tüm sorulara doğru yanıt verildiği varsayılmaktadır. Bu durum araştırmamızın güvenilirliğini zedelemeyecek şekilde ilerlememizi sağlamaktadır. Anket uygulanan 626 kişinin gerekli örnekleme temsil ettiği düşünülmektedir. Anket uygulanan okullar merkez ve köyden seçilerek doğru temsil edildiği düşünülmektedir. Öğrencilerin ölçüm yapılan tüm sosyal medya platformlarını bildiği varsayılmaktadır. Ankette yer alan sosyal medya platformları uygulama sağlayıcıların en çok kullanılanlar listesinden alınmıştır. Her öğrencinin sosyal medya platformlarına erişebileceği mobil cihaz veya bilgisayar kullanım imkânına sahip olduğu varsayılmaktadır. Özellikle pandemi süreciyle birlikte cep telefonu, tablet ve bilgisayar kullanımının yaygınlaşması; öğrencilerin bu teknolojik araçlara yönelimini daha da artırmıştır. Sosyal medyaya her an ve her yerden erişim imkânı, bu platformların kullanımının artmasına neden olduğu düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmamız Aydın ili Köşk ilçesinde yer alan okullarda 626 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Bu durum genel nüfusu düşündüğümüzde bizim için sınırlılık oluşturabilir. Anket uygulamasına öğrenciler gönüllü olarak katılmıştır ancak verilen yanıtların güvenilir olduğu düşünülse de olası yanlış işaretlemeler veya farklı

etkenler nedeniyle sonuçlar beklenmeyen biçimde etkilenmiş olabilir. Anketi diğer okullarda görevli öğretmen arkadaşlarımızın destekleri ile uyguladığımız için öğrencilerimize detaylı açıklamalar sunulmuştur. Nicel veri toplama yöntemini tercih ettiğimiz için tek yönlü bir çalışma ortaya çıkmıştır. Mümkün olduğu takdirde öğrencilerle birebir görüşme sağlanarak nitel araştırma yapılması, anket sonuçlarını destekler bir katkı sunabilirdi. Çalışmanın uygulandığı öğrenci sayısı göz önüne alındığında zaman olarak ekonomik bir fırsat oluşturmadığı için bu yöntem tercih edilmiştir.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Konuşma Becerisi

Eğitim öğretim hayatı sonrasında topluma tam olarak katılacak olan bireyin her anlamda kendini ifade edebilmesi beklenmektedir. Burada, insanların topluma hazır hâle gelebilmesi için özellikle Türkçe dersi içerisinde dört beceriden biri olan konuşmanın dikkatle ele alınması gerekmektedir. Okuyan ve dinleyen bireylerin aldıkları yazılı ve sözlü mesajlara aynı şekilde konuşma ve yazma yoluyla karşılık vermeleri gerekmektedir. Bunu terazinin iki kefesinde oluşan bir denge olarak düşünebiliriz. Bir konuda duygu ve düşüncelerin ifade edilebilmesi için belli bir bilginin bireyde bulunması gerekmektedir. Bu bilgilerin düzenli olarak edinilebileceği yerlerin başında da eğitim öğretim kurumları gelmektedir. Birbirini takip ederek ilerleyen öğretim programları ile bireylerin gerçek yaşamda kullanacakları bilgi birikimi onlara kazandırılmaktadır. Türkçe dersi içerisinde yer alan konuşma becerisi de bu bilgilerin nasıl ifade edilebileceği konusunda bireyi yönlendirmektedir.

Bireyin toplum içindeki sosyal statüsünü belirlemede önemli bir etkenlerden biri konuşma becerisidir. (Eyüp, 2013, s. 97). Bu durum, bireylerin Maslow ihtiyaçlar hiyerarşisine göre kendini gerçekleştirme yolunda tamamlanması gereken bir basamaktır. Bireyin toplumsal hayatta farklı kişilerle kurduğu iletişim, yüksek ölçüde dilin ifade becerilerinden konuşma yoluyla sağlanmaktadır (Alver, Taşdemir, 2017, s. 452). Bireylerin farklı insanlarla dil aracılığıyla oluşturduğu iletişimin temel boyutlarından biri olan konuşma, duygu ve düşüncelerin karşılıklı olarak aktarılmasını sağlayan bir etkileşim sürecidir (Kurudayıoğlu, 2003, s. 290). Kurulan bu sistem ile hayatın devamlılığı akıcı hâle getirilir. Duraksamadan daha emin adımlarla yaşamda büyüyerek ilerlememizi sağlar. İletişim teknolojilerinin hızla ilerlemesi, dünyayı küçük bir yer haline getirmekle birlikte bireyler arasındaki ilişkileri şekillendiren konuşmaya önemli sorumluluklar yüklemiştir (Doğan, 2009, s. 189). İletişimin gelişmesiyle sınırlar ortadan kalkarak küresel anlamda insanların

birbirine erişimi çok daha kolay hâle gelmiştir. Sözlü iletişimde gösterilen başarı, etkin dinleme ve konuşma becerilerine bağlıdır ancak bu becerilerin yeterince gelişmemiş olması iletişim sürecini olumsuz etkilemektedir (Kurudayıoğlu, 2003, s. 290). Toplumsal gelişim insanların birbirini anlamasıyla gerçekleşmektedir. Birbirine karşı anlayış gösterebilen bireyler ileriye yönelik daha etkin adımlar atabilmektedir. İletişim sürecindeki temel amaç duygu, düşünce ve görüşlerin açık, etkili ve anlaşılır biçimde aktarılması yoluyla karşılıklı anlayışın sağlanmasıdır (Temizyürek, Erdem, Temizkan, 2011, s. 4). Hatalı iletişim, istenilmeyen sonuçlarla karşılaşmamıza neden olabilir. Duygu ve düşüncelerimizi karşı tarafa eksiksiz aktarmak iletişimin en temel ilkelerinden birini oluşturmaktadır. Konuşma becerisinin etkin kullanımı, bireyin hem toplumsal yaşamında hem de eğitim sürecinde başarıya ulaşmasına katkı sunabilir (Demir, 2010, s. 425). Hayatın tüm alanlarını kapsayan bir beceri olduğundan konuşma eğitimi, Türkçe dersi ile birlikte diğer derslerde ve bireyin yaşamı boyunca gereklidir (Kurudayıoğlu, 2003, s. 296). İletişim becerilerinin geliştirilmesi bağlamında, konuşma ve onun etkileyici gücüyle sağlanan başarı; bireylerin yaşam kalitesiyle doğrudan ilişkilendirilmektedir (Kurudayıoğlu, 2003, s. 289). Bu orantının bozulması öncelikli olarak bireysel düzende kırılmalığa sebep olurken toplumsal düzeyde ciddi bir hasara neden olabilir.

Eğitim sürecinde anlatım aracı olarak en yaygın biçimde konuşmanın kullanılması, bu becerinin önemle ele alınmasını gerekli kılmaktadır (Sağlam, 2010, s. 16). Konuşmak yaşamla eş değerdedir. Bireyler nefes almaya devam ettikçe konuşma eylemini gerçekleştireceklerdir. Konuşma becerisinin istenilen düzeye ulaşması, dil becerileri kapsamında anlamlı ve doğru konuşma alışkanlıklarının geliştirilmesine bağlıdır (Sağlam, 2010, s. 15). Bu konuda ortaokulda Türkçe dersi programları oluşturulurken konuşma becerisinin gelişimine dair üretilen etkinliklerin etkisi unutulmamalıdır. Konuşma becerisinin beklenen düzeye ulaşmasını sağlayan nitelikler anlamlı, doğru ve etkili konuşma ilkelerinin kazandırıldığı eğitim ve öğretim süreçleridir (Sağlam, 2010, s. 14). İyi kurulmuş bir öğretim programı ve bu programları içselleştiren öğretmenlerin edinecekleri rol gerçekten önemlidir. Öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmek ve bu süreci etkili bir biçimde değerlendirebilmek amacıyla hem yüz yüze hem de dijital ortamlarda öğrenme ve uygulama alanları oluşturulmaktadır (MEB, 2024, s. 8). Böylelikle yalnızca sınıf ortamında değil, yaşamın erişim sağlanabilen her alanında konuşma becerisi gelişime

açık hâle gelmektedir. Konuşma becerisini geliştirme aşamasında önemli ölçüde öğretim desteğine ihtiyaç duyulması nedeniyle özellikle yorumlama, değerlendirme ve eleştirel düşünme gibi üst düzey bilişsel becerileri gerektiren öğrenme çıktılarında model olabilmeyi temel alan öğretim süreçlerine yer verilmesi gerekmektedir (MEB, 2024, s. 8). Ders planları da bu programlara göre hazırlanarak günlük ihtiyaçlara cevap vermektedir. Dil becerileri, bir bütünün tamamlayıcı parçaları olarak ele alınmakta ve bu becerilerin dengeli bir şekilde gelişimini sağlamak amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir (Doğan, 2009, s. 186). Okuma, yazma, dinleme ve konuşma birbirinden bağımsız hareket etmemelidir. Tüm beceri alanlarının gelişimine yönelik ortak çalışmalar yürütülmesi önemli görülmektedir. Bireysel farklılıklara bağlı olarak bazı beceriler pozitif veya negatif ayrışabilir. Doğru düzenlenmiş programlarla öğrencilere ihtiyaç duydukları destek verilmelidir. Okul hayatına adım atan öğrencilerin konuşma becerileri belirli bir düzeyde bulunduğundan, ders programlarında bu becerinin geliştirilmesine yönelik etkinliklere genellikle sınırlı ölçüde yer verilmektedir (Eyüp, 2013, s. 98). Ortaokul 8. sınıf kademesinde öğrenim gören öğrenciler LGS sınavı sürecinde oldukları için konuşma becerisi üzerine düzenlenen etkinlikler diğer sınıf kademelerine göre uygulamada biraz daha azalmaktadır. Kendini ifade edebilmenin anahtarı olan konuşma becerisi, özellikle ergenlik dönemi başlangıcında yer alan öğrenciler üzerinde daha fazla çalışma yapmayı zorunlu kılmaktadır.

Okula yeni başlayan çocukların büyük çoğunluğunda yazma dil becerileri oldukça düşük seviyedeysen sözlü anlatım becerileri ise oldukça gelişmiştir. Bu durum, okuma ve yazma becerilerinin temelini konuşma becerisinden geldiğini göstermektedir (Barın, 2018, s. 1910). Okul öncesinde en yüksek seviyede yer alan konuşma becerisini geliştirmek hazırbulunuşluğun yüksek olması sayesinde mutlaka gelişim yolculuğu desteklenmelidir. Araştırmalara göre temel dil becerileri arasında yer alan konuşma, dinleme becerisinden sonra en sık kullanılan ikinci beceridir (Demir, 2010, s. 424). Konuşmanın gerçekleşebilmesi için bir dinleyicinin varlığı, dinlemenin gerçekleşmesi için ise bir konuşmacı ya da farklı bir uyarının yer alması gerekmektedir (Sağlam, 2010, s. 17). Konuşmanın tam anlamıyla gerçekleşebilmesi için en az iki kişi gereklidir; mesajı ileten konuşmacı ile mesajı alan dinleyicinin varlığı konuşma becerisinin ortaya çıkmasını sağlar (Eyüp, 2013, s. 96). Bireyler, iletişim kurarken beden dilleri ve kullandıkları kelimelerin anlam ve etkisiyle

çevrelerindeki insanları etkileyebilirler (Kurudayıoğlu, 2003, s. 288). Her birey mutlaka kendini gerçekteştirme yolunda olan bir yolcudur. Bu yolculukta herkesin sahip olması gereken en etkili yöntemlerden birini geliştirmemek bizi hayata karşı korumasız kılar ve mutsuzluğa sebep olur. Konuşma becerisi, bireyin akademik ve sosyal yaşamındaki başarı ya da başarısızlığını belirleyen temel etkenlerden biri olarak kabul edilmektedir (Barın, 2018, s. 452). Başarılı birey, başarılı toplum anlamına gelmektedir. Eğiticiler olarak topluma karşı sorumlu olduğumuz unutulmamalıdır.

Güzel ve etkili bir şekilde konuşabilmenin en temel unsurlarından biri, bireyin kendine duyduğu özgüvendir (Eyüp, 2013, s. 109). Güven yoksa bireyin adım atması mümkün değildir. Bireylerin özgüvenli, yaratıcı ve uyumlu bireyler olabilmesi için düşüncelerini iyi analiz edip etkili şekilde ifade edebilmeleri gerekir (Demir, 2010, s. 425). Düşüncelerini etkili biçimde ifade edebilen bireyler, çevreleriyle daha kolay iletişim kurmakta ve bu durum karşılıklı anlayışı artırmaktadır (Eyüp, 2013, s. 97). Böylelikle daha huzurlu bir toplum ortaya çıkmaktadır. Pek çok insan, birey ya da topluluklar önünde konuşurken çekinme eğilimindedir (Doğan, 2009, s. 192). Bunun kişiden kişiye değişen birçok sebebi bulunmaktadır. Üzerinde çalışılmış bir sistemle tespit edilebilen olumsuzluklar düzeltilebilmektedir.

İnsan, tarihsel süreç boyunca duygu ve düşüncelerini ifade etme ihtiyacı duymuş ve bunu en yaygın biçimde konuşma aracılığıyla gerçekleştirmiştir (Demir, 2010, s. 416). İnsanı diğer canlılardan ayıran en temel niteliklerinden biri de dildir ve sahip olunan beceriler arasında en çok konuşma yoluyla kendini gösterir (Demir, 2010, s. 415). Bireyin konuşma becerisi, eğitim öğretim yaşantısı başlayana kadar çeşitli çevresel ve bireysel etmenlerin etkisiyle olumlu ya da olumsuz yönde biçimlenmektedir (Topçuoğlu, Degeç, 2012, s. 737). Günlük hayatta konuşma olmadan hem duygularımızı aktarmada hem de toplumsal yaşama istediğimiz gibi katılım sağlamada sorun yaşayabiliriz (Barın, 2018, s. 1904). İzleyeceğimiz doğru yöntemlerle konuşma becerisinin birey ve toplum üzerindeki etkileri görülmektedir. Sağlıklı düşünebilen ve kendini ifade edebilen bireyler yetiştirmek en başta eğitimcilerin sahiplenmesi gereken bir tutumdur.

2.2. Özyeterlilik

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük'te “öz” kelimesi “kendi kendini”, “yeterlilik” kelimesi ise “yeterli olma durumu, görevi yerine getirme gücü, bir işi yapabilecek yetenekte olma” olarak tanımlanmaktadır (http-1). Buradan hareketle özyeterlilik, bireyin kendi yetkinliğine olan inancı ve belirli bir görevi yerine getirebileceğine duyduğu güven olarak değerlendirilebilir.

Özyeterlilik kavramı, ilk kez Bandura (1977) tarafından sosyal bilişsel kuram altında ifade edilmiştir. Bandura, bireylerin herhangi bir alanda performanslarını ortaya koyan temel etkenlerden biri olarak kendi yeterliliklerine inanmalarını belirtmiştir (Bandura, 1997, s. 8). Birey; kendisine verilen bir görevi başarıyla yerine getirebileceği inancını taşıdığı sürece kendi motivasyonu, öğrenme süreci ve akademik performansı birebir bu inançtan etkilenir (Zimmerman, 2000, s. 86).

Özyeterlilik Kuramı'nın temelinde kendilerini yeterli gören bireylerin istenilen eylemleri gerçekleştirme olasılıklarının yüksek; yeterli görmediklerine inandıkları durumlarda ise bu eylemleri gerçekleştirme olasılıklarının düşük olduğu kabulü yatmaktadır (Arseven, 2016, s. 67). Eğitim alanındaki araştırmalar, öz yeterlilik düzeyi yüksek öğrencilerin geçmiş başarılarından bağımsız olarak daha çalışkan, zorluklara karşı direnç gösteren, iyimser, düşük kaygı düzeyine sahip ve akademik açıdan daha başarılı olduklarını göstermektedir (Arseven, 2016, s. 69).

Özyeterlilik, eğitim alanında büyük bir öneme sahiptir. Öğrencilerin okuma, yazma, dinleme ve anlama becerileri üzerindeki etkileri araştırmalarda sürekli vurgulanmıştır. Örneğin, Schunk ve Pajares (2009), yüksek özyeterlilik idraki taşıyan öğrencilerin okuma becerilerinde daha başarılı olduğunu, karmaşık metinleri anlamakta zorluk çekmediklerini ve akademik başarılarının daha yüksek olduğunu ifade etmiştir (Schunk ve Pajares, 2009, s. 35). Yazma alanındaki çalışmalar da benzer sonuçlara ulaşmıştır. Graham ve Harris (2005); yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde öğrencinin kendine duyduğu güveninin yazma sürecine olan etkisini ve metin üretimi konusunda becerisinin artırdığını ifade etmektedir.

Bireylerdeki genel öz yeterlilik algısının yaşamlarının her döneminde etkili olduğu göz önünde bulundurulmalıdır (Arseven, 2016, s. 77). Bireyler, yerine getirilecek bir görevi için uygun yeterlik ve kontrol gücüne sahip olduklarına

inandıklarında söz konusu görevi seçme konusunda daha istekli olmakta, bu yöndeki kararlılıklarını ortaya koymakta ve gerekli davranışları sergilemektedirler (Ekici, 2012, s. 174).

Özyeterlilik, bireyin sahip olduğu sözlü iletişim becerileri üzerinde önemli bir etki taşımaktadır. Özellikle konuşma özyeterliliği, bireyin kendini sözlü ifade edebilme yeteneğine duyduğu güven ile doğru orantılıdır. MacIntyre, Clément ve Noels (1998, s. 547); bireyin konuşma sürecinde kendine duyduğu güvenin, sözlü akıcılığı ve anlaşılabilirliği yükselterek dil öğrenme sürecine olumlu katkı sağladığını belirtmektedir.

Konuşma özyeterliliği, öğrenme süreçlerinde tek başına yabancı dil ile sınırlandığı söylenemez. Ana dilinde etkili konuşma becerisine sahip bireyler, akademik ve sosyal hayatlarında da kendilerini çekinmeden ifade edebilirler. Pajares ve Johnson (1996) özellikle sınıf içi tartışmalarda aktif rol alma, sunum yapma ve akademik başarı gibi faktörlerin; öğrencinin konuşma yeterliliğine kendisinin duyduğu inançla ilişkili olduğunu belirtmiştir.

Bireyin özyeterliliği yalnızca kendi çabalarıyla herhangi bir şekil kazanmaz. Aile, öğretmenler, sosyal çevre ve öğrenme ortamı gibi dış faktörler bireyin özyeterlilik algısını kimi zaman destekleyici kimi zaman da zayıflatıcı bir rol oynayabilir. Öğretmenler, öğrencilerin özyeterlilik düzeylerini yükseltmek amacıyla onları başarıya ulaştıracak etkili öğretim stratejileri geliştirerek ve nitelikli öğrenme ortamları tasarlayarak sürece yön verebilirler (Yılmaz, Yiğit, Kaşarcı, 2012, s. 382). Öğrencilerin özyeterlilik inançlarını şekillendiren en belirleyici unsur, aldıkları eğitimin niteliğine duydukları güven olarak öne çıkmaktadır (Seyithan, 2015, s. 321).

2.2.1 Özyeterliliği Etkileyen Etmenler

Bu faktörler arasında aile ilişkileri, sosyal çevre, akran desteği, cinsiyet farklılıkları ve okul ortamı önemli bir tutmaktadır.

2.2.1.1. Aile İlişkileri ve Özyeterlilik

Bandura'ya (1994) göre aile, bireyin yaşamı boyunca özyeterlilik gelişimini etkileyen temel faktörlerden biridir. Ross (1992); bağları güçlü aileler, çocuklarına problem çözme becerisini kazandırarak, eleştirel olmayan pozitif destek sağlayıp beraberlik duygusunu geliştirerek onların güçlüklerin üstesinden gelme davranışını öğrenmelerine yardımcı olurlar. Lian ve Lin (2010)'in çalışmalarında da aile işlevselliğinde görülen olumlu gelişmelerin kişilerin özyeterlilik seviyesinde olumlu şekilde gelişmeye, aksi durumun ise özyeterliliğin azalmasına neden olduğu belirtilmektedir.

Pomerantz ve Eaton (2001)'a göre aile içindeki destekleyici tutumlar, çocuğu bağımsız davranmaya teşvik ederken aşırı korumacı ya da otoriter ebeveynlik tutumları bireyin kendine duyduğu güvenini zedeleyebilmektedir. Grolnick, Deci ve Ryan (1997) çalışmalarında ebeveynlerin; çocuklarına sürekli pozitif aktarımlarda bulunması ve problem çözme aşamalarında kendilerini cesaretlendirmesi, çocukların büyüdüklerine daha yüksek bir özyeterlilik algısı taşımalarını sağlayacağını ifade etmektedir.

2.2.1.2. Akran İlişkileri ve Zorbalık

Bireyin sosyal çevresi, özellikle arkadaşlık ilişkileri ve akran desteği, özyeterlilik algısını birebir etkileyen sebepler arasında görülür (Wentzel, 1998, s. 202). Akran ilişkilerindeki pozitif yaklaşımlar, bireyin kendini ifade etme becerilerini geliştirmesine ve sosyal etkileşim süreçlerinde daha rahat hareket etmesine destek verirken zorbalık ve dışlanma gibi olumsuz tutumlar özyeterlilik üzerinde negatif yönlü bir etki taşımaktadır (Juvonen ve Graham, 2014, s. 159). Özellikle okul içerisinde zorbalık gören öğrencilerin akademik başarıları ile motivasyonlarında belirgin bir düşüş yaşadıkları görülürken uzun vadede bireyin yetkinlik algısı zedelenerek özyeterliliklerinde düşme eğilimi taşıdıkları yapılan araştırmalarla ortaya konulmuştur (Olweus, 1993, s. 45).

2.2.1.3. Cinsiyet Farklılıkları ve Özyeterlilik

Bireylerin farklı alanlardaki özyeterlilik algılarını şekillendiren önemli değişkenlerden biri cinsiyettir (Schunk ve Pajares, 2002, s. 18). Meece, Glienke ve Burg (2006) yapılan araştırmalarda kız öğrencilerin dil becerileri ve sosyal alanlarda özyeterlilik düzeylerinin genellikle daha yüksek olduğu, erkek öğrencilerin ise fen ve matematik alanlarında daha yüksek özyeterlilik algılarına sahip olduklarını ifade etmektedir. Bunun temel nedenlerinden biri toplumsal cinsiyet normlarının bireylerin beceri alanları üzerindeki inançlarına şekil vermesidir (Eccles, 1994, s. 601). Eğitim alanında sunulan fırsatlar ve çevre faktörleri eşit kabul edildiğinde cinsiyet farklılıklarının etkisini yitirebileceği vurgulanmaktadır (Hyde, 2005, s. 590).

2.2.1.4. Okul Ortamı ve Özyeterlilik

Örgün eğitim yaşantısı, bireyin akademik ve sosyal gelişimine destek veren en önemli çevresel faktörlerden biri olarak ele alınabilir. Öğretmenlerin öğrencilerden beklentileri, onlara sağladıkları geri dönütler ve sınıf içi etkileşim; özyeterliliğin gelişimi yönünden önem kazanmaktadır (Tschannen-Moran ve Hoy, 2001, s. 800). Destekleyici bir sınıf ortamının oluşturulması, öğrencide var olan özgüveni yükseltirken rekabetçi veya cezalandırıcı yaklaşımlar bireyin yetkinlik algısını olumsuz yönde etkileyebilir (Zeldin ve Pajares, 2000, s. 224).

Öğrencilerin öz güveni ve okul çalışmaları için kişisel yeterlilik duygusunun notlarından daha güçlü bir göstergesi olmamakla birlikte eğer notlar değişirse ergenlerin öz algılarında ve akademik motivasyonlarında buna eşlik eden bir değişim görülmesi beklenir (Eccles, 1993, s. 184).

Özyeterlilik, bireyin hem bireysel çabaları hem de çevresel desteklerle gelişen canlı bir yapı görülmektedir. Aile, akranlar, okul ve toplumsal faktörler bu yapıyı birincil derecede şekillendirilmektedir. Bireylere sunulan sosyal ve akademik alanlardaki destek, özyeterliliğin artmasına katkı sunmaktadır.

2.3. Sosyal Medya Kullanımı

Sosyal medya kullanımı farklı boyutlarla ele alınması gereken bir kavramdır. Sosyal medyanın ortaya çıkmasından bu yana çok farklı konularda ilerleme sağlayarak hızlı bir gelişim göstermiştir. Literatürü incelendiğinde aşağıda belirlenen konu başlıklarında sosyal medya kavramı ele alınmıştır.

2.3.1.Sosyal Medyanın Tanımı ve Genel Kullanım Amaçları

Sosyal medya; eğlenme, dinlenme, boş zamanı değerlendirme, mesaj gönderip alma, güncel olayları takip etme ve bilgiyi aramak gibi çok çeşitli amaçlarla kullanılan çok yönlü bir iletişim aracıdır. Bireylerin en çok tercih ettiği sosyal ağ olan Facebook'un yaygın kullanım nedenleri arasında fotoğraf ve bilgi paylaşımı, bilgiye ulaşma, haber takibi, iletişim kurma, fikir alışverişi yapma ve kişi ya da kurumlara ulaşma gibi etkenler ön plana çıkmaktadır (Solmaz, Tekin, Herzem, Demir, 2013, s. 31).

Boş zamanlarımızda kullandığımız sosyal medya özellikle son dönemlerde bu tanımın dışına çıkmaktadır. Hayatın her anında sosyal medyaya bağlı kalma isteği, bir şeyleri kaçırmaya korkusu ile birleşerek bu alanda uzun süre geçirmemize neden olmaktadır. Günümüzde yaygın bir reklam alanı olarak kullanılması ve buna bağlı olarak farklı algoritmalar ile kişiye özel ilgi alanlarına göre içeriklerin kullanıcıların önüne çıkması her geçen gün sosyal medya kullanım süresini uzatmaktadır. Bu kullanım artık bağımlılık seviyesinde de kendini göstermektedir.

Güncel Türkçe Sözlük'te genel ağda oluşturulan sosyal ağlar üzerinden kullanıcılar arasında görsel ve işitsel malzeme paylaşımını, bilgi aktarımını, haberleşmeyi sağlayan iletişim ortamı olarak ifade edilen sosyal medya; geniş bir kitle tarafından ülkemiz ve dünyada kullanılmaktadır. İnsanlar arasındaki iletişimin en temel kullanım aracı hâline geldiği görülmektedir. İletişim ve haber akışının oldukça hızlı olduğu alan olması sebebiyle dinamik bir döngüye sahiptir. Bu dinamik yapısı iletişimde sahip olunması gereken bazı becerileri olumsuz yönde etkilemektedir.

2.3.2. Sosyal Medyanın Gelişimi ve Yaygınlaşması

2000'li yıllarla birlikte internet, akıllı telefonlar ve sosyal medyanın gelişimi, bireylerin ve grupların çevrim içi anlık iletişim kurmasını ve karşılıklı bilgi alışverişini mümkün kılmış; bu durum sosyal medyayı her geçen gün daha etkili ve yaygın bir araç haline getirmiştir (Sayımer, 2014, s. 97). Sosyal medyanın bireylere ya da gruplara video, fotoğraf ve yazılı içerik üretme; kendi medya alanlarını oluşturma ve dijital ortamda bunu paylaşım imkânı sağlaması, iletişim teknolojileri açısından büyük bir değişim olarak değerlendirilmektedir (Sayımer, 2014, s. 98). Sosyal medyanın küresel ölçekte hızla yaygınlaşarak özellikle genç kuşakların günlük yaşamlarının merkezine oturması, kültürel tutum ve davranışların biçimlenmesinde önemli bir belirleyici hâline gelmiştir (Sayımer, 2014, s. 109). Birbirinden uzakta bulunan bireylerin yalnızca yazı ile değil, görüntü ve ses etkileşimleri ile iletişim bağına güçlendirdikleri görülmektedir. Bu durum insanların birbiriyle sürekli bağlantı kurma ihtiyacını doğurmaktadır.

Kepios'un analizi, küresel sosyal medya kullanıcı kimliklerinin artık 5,31 milyar olduğunu ve bunun da dünyanın toplam nüfusunun %64,7'sine denk geldiğini ortaya koyarken toplam kullanıcı sayısının Nisan 2024'ten bu yana 241 milyon yeni kimliğin sosyal platformları kullanmaya başlamasıyla son 12 ayda %4,7 artışı ifade edilmiştir (http-2).

2.3.3. Kuşaklara Göre Sosyal Medya Kullanımı

X kuşağının en fazla tercih ettiği sosyal medya platformu %47,1 ile Facebook olurken onu %38,2 ile Instagram takip etmektedir. Y kuşağında ise Instagram kullanım oranı %63,5 ile ortalama seviyenin üzerinde seyretmektedir. Z kuşağında da en çok tercih edilen uygulamanın %45,8 ile Instagram olduğu görülmektedir (Tutkun-Ünal, Deniz, 2020, s. 1303).

Genç kitlelerin artık arkadaşları ve aileleriyle iletişim hâlinde kalmanın internete girmelerinin birincil nedeni olduğunu ancak yine de bilgi arayışı, Z kuşağının interneti kullanmasının birincil nedenleri arasında açıkça görüldüğü ifade edilmektedir (http-2).

2.3.4. Sosyal Medyanın Bireysel ve Toplumsal Etkileri

Çevrim içi yapıları sayesinde sosyal medya ağları, bireysel ya da toplu düzeyde küresel iletişimi mümkün kılarak günlük yaşamın ayrılmaz bir unsuru olmuştur (Tutkun-Ünal, Deniz, 2020, s. 1291). Sosyal medya ağları; farklı yaş gruplarından bireylerin çeşitli amaçlarla bir araya geldiği, bu etkileşim sürecinde kullanıcıların birbirlerinin davranışlarına doğrudan ya da dolaylı olarak maruz kaldığı dinamik iletişim ortamlarıdır. Sosyal medya platformları, farklı yaş gruplarından bireylerin çeşitli amaçlarla bu platformlara katılım sağladığı ve etkileşim sürecinde birbirlerinin davranışları ile karşı karşıya geldiği dijital ortamlardır (Tutkun-Ünal, Deniz, 2020, s. 1293). Platformlarda geçirilen süre arttıkça sosyal öğrenme çerçevesinde olumlu ve olumsuz birçok şey öğrenilmektedir. Bu durum kontrol altında tutulduğu zaman pozitif sonuçlar doğururken kontrolsüz kaldığında negatif sonuçlarla karşılaşılmasına neden olmaktadır. Sosyal medya ortamları, farklı yaş ve kültürel geçmişe sahip bireylerin çevrim içi profiller oluşturarak ya da içerik üreterek kendilerini istedikleri biçimde ifade edebilmelerine ve küresel ölçekte hızlı bir şekilde iletişim kurabilmelerine olanak tanımaktadır (Tutkun-Ünal, Deniz, 2020, s. 1293). Kişisel bilgilerin yer aldığı sosyal medyada bireylerin oluşturduğu vermiş olduğu billerin güvenilirliklerinde ciddi kaygılar yer almaktadır. Kim olduğundan tam olarak emin olamadığımız insanlarla iletişim kurma ihtimali artmaktadır.

İnternet ve sosyal medya hayatın içinde bu kadar dahil olmadan önce sosyal hayatta karşılanan iletişim, kendini ifade etme ve eğlence gibi gereksinimlerin sanal ortamlarda varlığını göstermesi; sosyal medya bağımlılığını artırmakta ve bireylerin toplumsal hayattan koparak çeşitli ruhsal sorunlar yaşamasına yol açabilmektedir (Çömlekçi, Başol, 2019, s. 174). Toplumda giderek yalnızlaşan bireyler artmakta ve bu durum normalleşmektedir. İnsanlar yalnızlık duygusundan kurtulmak için sosyal medya platformlarını kullandıklarında aslında geçici bir mutluluk yaşamaktadır. Gerek Türkiye’de gerekse dünya genelinde sosyal medya kullanımının artış gösterdiği ve bu gelişmeye olumlu yaklaşan kesimlerin bulunduğu görülmektedir ancak bu sürecin beraberinde çeşitli olumsuz etkiler ve riskler getirdiği de göz ardı edilemez (Çömlekçi, Başol, 2019, s. 175). Yalnızlaşan toplumlar giderek tüm dünyayı sarmaktadır.

2.3.5. Sosyal Medya ve Eğitim

Toplumsal yaşamın pek çok bölümünde yenilikler getiren ve dönüşümleri beraberinde sağlayan sosyal medya, doğal olarak eğitimle ilişkilendirilebilecek çeşitli konuları da gündeme getirmektedir (Konuk, Güntaş, 2019, s. 3). Eğitim ve sosyal medya iç içe olmalı mı, olmamalı mı soruları eğitimciler arasında hâlâ tartışılmaya devam etmektedir. Bu tartışmaların altında ise bir yandan sürekli gelişen eğitsel bir kullanım görülmektedir. Sosyal ağların eğitim ortamlarında uygulamaya yönelik etkin bir şekilde biçimde kullanılması, öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişimi güçlendirmenin yanı sıra bireylere kendilerini daha yakından tanıma imkânı da sağlamıştır. Bununla birlikte öğrencilerin yalnızca tüketici değil, aynı zamanda üretken ve yaratıcı bireyler olabilmesine olanak tanıyan bu hızlı değişim dikkatleri üzerine çekmektedir (Konuk, Güntaş, 2019, s. 7). Üretim kendi iç dünyasını yansıtabilen öğrencilerde özgüven artışı görülmektedir. Sınıf ortamında kendini ifade etmekten çekinen öğrencilerin bu kaygıyı geride bıraktıkları da görülmektedir. Çağdaş eğitim programlarında öğretmenin rehber konumunda olduğu ve öğrencinin özgürleşen bir ortamda keşfederek öğrenmesinin teşvik edildiği göz önüne alındığında; sosyal medya bu süreci daha hızlı, etkili ve sağlıklı bir şekilde desteklemektedir (Konuk, Güntaş, 2019, s. 7). Sosyal medya ile yürütülen bu çalışmalar belirli bir sisteme bağlı olarak ilerlemektedir. Daha çok öğretmen ve öğrenci iletişimindeki doğal bir akışta yürümektedir.

Zaman ve mekâna bağlı sınırlamaları büyük ölçüde azaltan internet ve ona bağlı sosyal medya platformları, günümüzde sosyalleşmeyi destekleyen önemli bir etken olarak kabul edilmektedir (Öztürk, Talas, 2015, s. 117). Hızla değişen ve çoğu zaman kopuk ilerleyen ilişkilerin yaşandığı günümüz toplumunda, sosyal ağlar bireylere yeni ilişkiler kurma ya da mevcut ilişkilerini sürdürme fırsatı sunmaktadır (Konuk, Güntaş, 2019, s. 9). Her an her yerden erişim sağlamanın yarattığı konfor, kullanımı her geçen gün artırmaktadır. İnsanın sosyal bir varlık olduğunu unutmadan bu durumu değerlendirmek daha doğru kabul edilmektedir. Sosyal medya ve sosyal ağların sahip olduğu çeşitli kullanım özellikleri ve sunduğu imkânlar, öğrenme-öğretme aşamasında öğretmenlerin aktif, yaratıcı ve iş birliğine dayalı öğrenme ortamları oluşturmalarında; öğrenci-öğrenci, öğrenci-içerik ve öğretmen-öğrenci etkileşimlerini artırmada dikkat çekici bir rol üstlenmektedir

(Konuk, Güntaş, 2019, s. 14). Yapılan paylaşım ve katkılar sanal ortamda kayıt altında tutulduğu için kimin hangi seviyede ortaya çıkan üründe payı olduğu net bir Şekilde görülmektedir. Genç kuşağın sosyal medyayı aktif biçimde kullanması ve gelecekte bu etkinliğin artarak devam etmesi, bireylerin duyarlılık ve farklılıkları dikkate alınarak hazırlanan modern eğitim programlarının öğrenciler tarafından benimsenmesini hedeflemektedir (Konuk, Güntaş, 2019, s. 16). Bu noktada eğitim programı hazırlayıcılarının alması gereken sorumluluklar önemli bir yer tutmaktadır. Geleneksel çizgide bir eğitim yaklaşımı yerine güncel ihtiyaçlarla beraber yoğrulmuş bakış açısına sahip olunması gerekmektedir.

Sosyal medya; bireylerin ağ tabanlı teknolojiler aracılığıyla diğer kullanıcılarla etkileşim kurmalarına imkân sağlayan çeşitli dijital araçlar, platformlar ve uygulamalar bütününü ifade eden kapsamlı bir kavramdır (Boyd, 2008, s. 92). Sosyal medyayı hangi konuda ele alırsak alalım bu kapsamı unutulmamalıdır. Gerçek hayatta nasılsa sosyal medyada da konuşmalar, ilişkiler, karşılıklı etkileşimler, paylaşılan düşünceler ve ortak ilgi alanları zamanla kalıcı ve belirleyici hâle gelmiştir (ztrk, Talas, 2015, s. 109). Daha önceleri gerçeklik olarak kabul görmeyen sosyal medya kavramı değişmeye başlamıştır. Gerçek hayatın belli kısıtlamaları olan bir kopyası olarak görülmektedir. Sosyal medya, yalnızca bilgi tüketicisi konumunda bulunan internet kullanıcıları yerine aynı zamanda bilgi üreten bireyler hâline getirmektedir (ztrk, Talas, 2015, s. 113). Üretici ve tüketicisi dengesinin sağlanması sosyal medyadaki olumsuz dalgalanmayı engellemektedir. Bir tarafın diğerine göre daha yoğun tarafta toplanması sistemdeki dengeyi bozmaktadır. Eğitim ğretimin gerçekleştirildiği alanlarda sosyal ağların kullanımı, öğrenciler ile öğretmenler arasındaki iletişimi güçlendirecek ve birbirini karşılıklı tanıma imknlarını artıracaktır (ztrk, Talas, 2015, s. 114). Böylelikle birbirinin sınırlarına daha hakim bireyler oluşmaktadır. Eğitimciler ğretim sürecine uygun, ilgi çekici ve işlevsel teknolojiler üretmekte zorluk yaşarken, gençler eğitsel herhangi bir kaygı taşımaksızın sosyal ağlara dahil olmakta, blog yazmakta, fotoğraf paylaşımında bulunmakta, sanal dünyalara dhil olmakta ve çevrim içi mesajlaşma yoluyla kendi sosyal topluluklarını oluşturmaktadır (ztrk, Talas, 2015, s. 115). Bu dünyanın içinde zaman geçirdikçe nasıl gelişim sağlanacağı gençler tarafından hızla anlaşılarak sosyal medyaya katıldıkların daha geniş bir evren inşa etmeye başlamaktadırlar. Oluşturdukları bu yepyeni evren diğer kullanıcıların ilgisini çekerek çok daha hızlı

bir kullanıcı artışına neden olmaktadır. Teknolojide meydana gelen hızlı gelişmeler, eğitimde hem iletim ortamını ve biçimini hem de bireyler arası iletişim tarzlarını radikal biçimde değiştirmiş; sınıftan laboratuvara, okuldan kampüse yüz yüze etkileşim alanları yerini internet tabanlı çevrim içi çalışma alanlarına bırakmıştır (Öztürk, Talas, 2015, s. 117). Öğretmenlerin de gelişen ve değişen dünyaya ayak uydurmaları beklenmektedir. Öğretmen olarak atanmadan önce sosyal medyayı bilip kullanan öğretmenler bu sürece daha hakim görülmektedir. Öğretmenler kendi oluşturdukları sosyal medya sayfalarında akademik yetkinliklerine göre geliştirdikleri içeriklerle öğrencilerin eğitim öğretim süreçlerine katkı sağlamaktadır. Eğitim öğretim sınıf ortamından çıkarak duvarlardan bağımsız bir mekanda ilerlemektedir. Öğretmenler sosyal medya ile yalnızca kendi öğrencilerine değil, kendi anlatım tarzlarını beğenen tüm öğrencilere zamandan ve mekandan bağımsız olarak erişim sağlayabilmektedir. Eğitim ve öğrenme kültürünü dönüştüren sosyal medya araçları, öğretme-öğrenme yaşantılarının vazgeçilmez bir unsuru olarak görülmektedir (Eren, 2014, s. 232). Öğrencilerin çeşitli zaman aralıklarında internet kullanım sürelerinde meydana gelen artış, bireyler arası etkileşim odaklı kullanım davranışlarını da aynı oranda artırmaktadır (Eren, 2014, s. 240). Eğitim öğretim alanındaki içeriklerin artması, sosyal medyanın bu alanda kullanımına katkı sağlamaktadır.

2.3.6. Çocuklar ve Sosyal Medya

Çocukların sosyal medya kullanım alışkanlıklarını belirleyen temel unsurlar arasında ilk sırada kişisel akıllı telefona sahip olmaları ve yaşadıkları evde internet erişiminin bulunması yer almaktadır (Yamak vd., 2020, s. 171). Oldukça küçük yaşlara kadar inen akıllı telefon kullanımı buna bağlı olarak sosyal medya kullanımının yüksek bir ivemede artmasına sebep olmuştur. Özellikle pandemi dönemi ile birlikte geçilen uzaktan eğitim modeli ile birlikte birçok evde internet bağlantısı sağlanmış ve bu durum sonraki dönemlerde tüm hane halkının sosyal medya erişimini kolaylaştırmıştır. Çocukların sosyal medya araçlarını bilinçli ve güvenli bir şekilde kullanabilmeleri için büyük bir özen göstermek gerekmektedir (Okumuş, Parlar, 2018, s. 359). Günümüzde çocuklar, boş zamanlarının büyük bir bölümünü internette geçirerek yüz yüze sosyal etkileşimden uzaklaşma eğilimi

göstermektedir (Okumuş, Parlar, 2018, s. 359). Yeni sosyallik kavramı sosyal medya ile birlikte hayatımıza girmiştir. “Ne kadar arkadaşın var?” sorusu yerini “Kaç takipçin var?” sorusuna bırakmıştır. Sosyal medya, çocukların kolayca erişebildiği ancak kontrolünün güç olduğu bir ortamdır (Okumuş, Parlar, 2018, s. 361). Sosyal medya, çocukların hem yararlı hem zararlı pek çok kaynağa erişimini mümkün kılarken ebeveynlerin çocuklarını faydalı içeriklere yönlendirmesi ve sosyal medya kullanımını kontrol altında tutması bu durumu çok daha sağlıklı bir yaklaşım haline getirecektir (Okumuş, Parlar, 2018, s. 362). Ebeveynler; sosyal medya kullanımıyla ilgili gelişmeleri çocuklardan önce takip etmeli, kontrol sağlamalı ve bu konuda çocuklarını bilinçlendirmelidir (Okumuş, Parlar, 2018, s. 366). Sosyal medya, kontrolün kısa bir süreliğine dahi olsa elden bırakılmaması gereken bir noktaya gelmektedir. İleride yaşanabilecek sorunlar göz önünde bulundurularak şimdiden önlem alınması oldukça önemlidir.

Sosyal medya kullanımı, bireylerin günlük alışkanlıklarını ve sosyal ilişkilerini doğrudan etkilemektedir. Kullanım süresi arttıkça, bireylerin yüz yüze iletişim becerilerinde azalma gözlemlenmekte ve konuşma merkezli etkileşimlerin oranı düşmektedir. Sosyal medya, bilinçli ve kontrollü bir şekilde kullanıldığında bilgi edinme ve sosyal bağlantılar kurma açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Ancak aşırı ve kontrolsüz kullanım, bireylerin sosyal etkileşim becerilerinde zayıflamaya neden olabilmektedir. Gelecekte yapılacak çalışmalar, sosyal medya platformlarının bireylerin iletişim becerileri üzerindeki etkilerini daha kapsamlı bir şekilde ele almalıdır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli ile birlikte çalışma grubunun özellikleri ve veri toplama sürecinde izlenen yöntemlere ilişkin ayrıntılı bilgiler sunulmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada mevcut durumu betimlemeye yönelik olarak tarama modeli tercih edilmiştir. Bu modelde olay, birey ya da nesne mevcut koşullar dahilinde ve doğal hâliyle incelenir; esas amaç, durumu olduğu gibi gözlemleyip tanımlamaktır (Karasar, 2005, s. 77).

Ortaokul öğrencilerinin konuşma özyeterliliği ile sosyal medya kullanımları arasındaki ilişki farklı boyutlarıyla ele alındığından, araştırma için en uygun yaklaşım ilişkisel tarama modeli olacaktır. Bu model, iki ya da daha fazla değişken arasındaki değişim varlığı ve derecesini tespit etmeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2005, s. 81).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmamızda; Aydın ili Köşk ilçesinde yer alan üç farklı ortaokulda öğrenimlerine devam eden 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Çalışma grubu; 311'i (%49,68) kız, 315'i (%50,31) erkek, ayrıca 137'si (%21,88) 5. sınıf, 132'si (%21,08) 6. sınıf, 146'sı (%23,32) 7. sınıf, 211'i (%37,7) 8. sınıf toplam 626 öğrenciden oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Araştırmamızda veri toplamak için Aksoy, Arıcı ve Kan (2021) tarafından geliştirilen Konuşma Özyeterliliği Ölçeği kendilerinden izin alınarak kullanılmıştır. Bu

ölçek ile beraber öğrencilerin sınıf, cinsiyet, sosyal medya kullanım süreleri ve sosyal medyayı hangi amaçla kullandıklarına dair bilgilerini aldığımız bir kişisel bilgi formu daha eklenmiştir. Facebook, Instagram, Twitter/X, Tiktok, Twitch, Snapchat, Discord, Whatsapp, Telegram ve Yalla uygulamalarına dair sorulara cevap vermeleri istenilmiştir.

Duyuşsal, içerik, dil-ötesi ve etkileme başlıklarında dört farklı faktörden oluşan Konuşma Özyeterliliği Ölçeği'nde faktör yükleri .405 ile .692 arasında olduğu ifade edilmiş ve ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .815 olarak hesaplanmıştır. Alt-üst grup bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre üst grup lehine anlamlı bir fark bulunduğu görülmüştür. Bu durum ölçeğin alt ve üst gruplarının ayırt edicilik özelliğine sahip olduğunu göstermektedir (Aksoy, Arıcı, Kan, 2021, s. 3643).

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmamızda kullandığımız ölçek Google Formlar üzerinde hem çevrim içi hem de kağıt baskı ile çoğaltılarak öğrencilere uygulanmıştır. Çevrim içi uygulanan çalışma bilgisayar sınıfında araştırmacının gözetiminde yürütülmüştür. Kağıt baskı ile çoğaltılarak uygulanan çalışmalar öğretmenlerimizin gözetiminde gerçekleştirilmiştir.

Öğrencilere konuşma özyeterlilikleri ile sosyal medya kullanımları arasındaki ilişki hakkında bir araştırma yapıldığı, bu kapsamda görüşlerine başvurulduğu ve verilerin başkaları ile paylaşılmayarak yalnızca bilimsel amaçla kullanılacağı aktarılmıştır. Araştırma ile ilgili 24 maddelik bir ölçek ile 10 maddelik iki anketi yanıtlamaları gerektiği, soruların doğru bir cevabı olmadığı ve kendilerine en uygun seçeneği işaretlemelerinin yeterli olduğu bilgisi verilmiştir.

Öğrencilerin 1-5 puan aralıklı seçimleri “kesinlikle katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılıyorum”, “tamamen katılıyorum”; 1-3 puan aralıklı seçimleri “hiç”, “bazen”, “sık” olarak tanımlanmıştır.

3.4.1. Verilerin Analizi

Araştırmamızda yer alan verilerin analizinde betimsel ve ilişkisel istatistik tekniklerinden olan frekans, yüzde, aritmetik ortalama, korelasyon, ANOVA ve t-testi yöntemleri kullanılmış; tüm analizler SPSS 16.0 programı üzerinden yürütülmüştür.

Katılımcıların konuşma özyeterlilik puanları ve sosyal medya kullanma süreleri ile amaçlarının belirlenmesi için yüzde ve frekans; bu puanların cinsiyete ve sınıf kademesine göre değişmediğini test etmek için t-testi; konuşma özyeterliliğinin sınıfa göre ve günlük sosyal medya kullanım süresine göre değişip değişmediğini test etmek için ise ANOVA testi uygulanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmamızda uyguladığımız anket sonuçlarına göre elde ettiğimiz veriler detaylı bir şekilde ele alınarak yorumlanmıştır. Anket sonuçlarıyla birlikte oluşturulan tablolar yorum yaparken bize rehberlik etmiştir.

1. Öğrencilerin konuşma özyeterliliği düzeyleri **sınıfa** göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 1. Konuşma Özyeterliliğinin Sınıfa İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	5.117	3	1.706	3.769	.011	5>8
Gruplar İçi	281.536	622	.453			
Toplam	286.654	625				

Çizelgede konuşma özyeterliliği puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin ANOVA analiz sonuçları sunulmaktadır. Analiz sonucunda sınıf düzeyine göre ortalama puan farkının anlamlı olduğu [$F_{(3, 622)}=3.769$ $p<.05$] bulunmuştur. Yapılan Tukey post hoc testi de 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin puanları arasında 5. sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı fark olduğunu göstermektedir. Buna göre 5. sınıf öğrencilerinin 8. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek bir konuşma özyeterliliğine sahip olduğu söylenebilir.

Ergenlik döneminde artan öz bilinç veya sosyal kaygı, 8. sınıf öğrencilerinin özyeterlilik algısını olumsuz yönde etkiliyor olabilir. Eğitim müfredatında konuşma becerilerine ayrılan zamanın üst sınıflarda azalması, konuşma özyeterliliğinde alt sınıf kademelerine göre düşüşe yol açmış olabilir. 8. sınıf öğrencilerinin sınıf döneminde yer alması konuşma becerilerine verdikleri önemin azalmasına neden olduğu düşünülebilir.

Tablo 2. Sınıfa Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sınıf	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
5	137	3.85	.64	2.08	5
6	132	3.70	.58	2.16	4.91
7	146	3.65	.68	1.45	4.91
8	211	3.61	.73	1	4.91
Toplam/Genel	626	3.69	.67	1	5

Çizelgede sınıf düzeylerine göre konuşma özyeterliliği puanlarının ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puan değerleri yer almaktadır. Bu verilere göre 5. sınıf öğrencileri ortalama 3,85, 6. sınıf öğrencileri 3,7, 7. sınıf öğrencileri 3,65, 8. sınıf öğrencileri ise 3,61 puan almışlardır. En yüksek ortalama puan 5. sınıfta, en düşük ortalama ise 8. sınıftadır. Benzer şekilde, standart sapma puanlarına bakıldığında 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin aldığı puanların daha dar bir alanda toplandığı 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin aldığı puanların ise geniş bir alana yayıldığı görülmektedir. Ayrıca en yüksek ortalamanın da 5. sınıflarda, en düşük ortalamanın ise 8. sınıflarda olduğu dikkat çekmektedir.

En yüksek ortalama puanın 5. sınıf, en düşüğünün ise 8. sınıfta olması konuşma özyeterliliğinin azalan bir eğilimde olduğunu göstermektedir. Ergenlik dönemindeki öğrencilerin sosyal etkileşimlerde daha fazla öz eleştirel davranması veya akademik beklentilerin artması bu duruma sebep olabilir.

5.sınıf öğrencilerinin konuşma özyeterliliği puanları 8. sınıf öğrencilerine göre hem istatistiksel hem de pratik olarak anlamlı derecede yüksek bir değere sahiptir. Ortaokulun son yıllarında konuşma becerilerine yönelik çeşitli etkinliklerin önemini bir kez daha görülmektedir. Eğitim politikalarında konuşma becerilerinin sınıf düzeyine göre yeniden kurgulanarak ölçüt temelli değerlendirmelerin yaygınlaştırılması azalan bir ivmeye sahip konuşma özyeterlilik becerisini pozitif yöne çevirebilir.

2. Öğrencilerin konuşma özyeterliliği düzeyleri **cinsiyete** göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 3. Konuşma Özyeterliliği Puanlarının Cinsiyete İlişkin T Testi Sonucu

Grup	N	\bar{X}	S	Levene Testi		Sd	t	p
				F	p			
Kız	311	3,7	.69	1.688	.194	624	.108	.914*
Erkek	315	3,69	.65					

*p>.05

Çizelgede cinsiyet değişkeni açısından öğrencilerin konuşma özyeterliliği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemeye yönelik yapılan t testi analizinin sonuçları sunulmuştur.

Buna göre kız öğrenciler ortalama 3,7, erkek öğrenciler ise 3,69 puan almıştır. T testi sonucunda konuşma özyeterlilik puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır [$t_{(624)}=.108$; $p>.05$]. Dolayısıyla seçilen çalışma grubundaki kız ve erkek grupları arasında konuşma özyeterliliği bakımından anlamlı bir fark bulunmadığı söylenebilir.

Çalışma grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin konuşma özyeterliliği puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaması; konuşma becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmaların cinsiyet temelli değil, bireysel ihtiyaçlar merkez alınarak tasarlanması gerektiğini ifade etmektedir.

3. Öğrencilerin sosyal medya kullanım sıklığı **sınıfa** göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 4. Sosyal Medya Kullanım Sıklığının Sınıfa İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	594.104	3	198.035	8.228	<.001	5<7, 5<8
Gruplar İçi	14969.763	622	24.067			
Toplam	15563.867	625				

Çizelgede öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal medya kullanım sıklıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik ANOVA testi sonuçları sunulmuştur. Analiz sonucunda sınıf düzeylerine göre ortalama puan farkının anlamlı olduğu [$F_{(3, 622)}=8.228$ $p<.05$] bulunmuştur.

Yapılan Tukey post hoc testi de 5 ile 7 ve 8. sınıf öğrencileri arasında 5. sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı fark olduğunu göstermektedir. Buna göre 5. sınıf öğrencilerinin 7 ve 8. sınıf öğrencilerine göre sosyal medyayı daha sık kullandığı söylenebilir.

Tablo 5. Sosyal Medya Kullanım Sıklığının Sınıfa Göre Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sınıf	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
5	137	4.70	3.59	0	19
6	132	6.20	6.17	0	45
7	146	7.52	5.28	0	28
8	211	6.63	4.45	0	25
Toplam/Genel	626	6.32	4.99	0	45

Çizelgede sosyal medya kullanım sıklığının sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar sunulmuştur. Buna göre 5. sınıf öğrencileri ortalama 4,70, 6. sınıf öğrencileri 6,20, 7. sınıf öğrencileri 7,52, 8. sınıf öğrencileri ise 6,63 puan almışlardır. En yüksek ortalama puan 7. sınıfta, en düşük ortalama ise 5. sınıftadır. Benzer şekilde, standart sapma puanlarına bakıldığında 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin aldığı puanların daha dar bir alanda toplandığı 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin aldığı puanların ise geniş bir alana yayıldığı görülmektedir. Ayrıca en yüksek ortalamanın da 7. sınıflarda, en düşük ortalamasının ise 5. sınıflarda olduğu dikkat çekmektedir.

5. sınıf öğrencilerinin diğer sınıflara göre daha küçük yaşta olmaları sebebiyle cep telefonu, tablet...vb. gibi araçları daha kısıtlı sürelerde kullanabildikleri için sosyal medya kullanım oranlarının bu grup içerisinde en düşük ortalama puana sahip olmalarını açıklamaktadır. 8. sınıf öğrencileri ise lise giriş sınavlarına hazırlık dönemi içerisinde yer almaları sebebiyle sosyal medyaya erişimlerini kendi istekleri veya ailelerinin yönlendirmesiyle azaltmış, buna bağlı olarak da sosyal medya kullanım sürelerinin düşük çıkmasına neden olmuştur. En yüksek ortalamaya sahip 7. sınıf öğrencileri cep telefonu, tablet...vb. araçları diğer sınıflara göre daha sık kullanma imkânına sahip oldukları göstermektedir.

4. Öğrencilerin sosyal medya kullanım sıklığı **cinsiyete** göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 6. Sosyal Medya Kullanım Sıklığının Cinsiyete İlişkin Yapılan U Testi Sonucu

Grup	N	\bar{X}	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kız	311	5,46	289,03	3.74	56593	.001*
Erkek	315	7,18	337,66	5.85		

*p<.05

Çizelgede öğrencilerin sosyal medya kullanım sıklığının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediği belirlemek amacıyla yapılan u testi sonucu yer almaktadır. Buna göre kız öğrenciler ortalama 5,46, erkek öğrenciler ise 7,18 puan almıştır. Analiz sonucunda sosyal medya kullanım sıklığının cinsiyet açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık sergilediği belirlenmiştir. Dolayısıyla seçilen çalışma grubundaki erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre sosyal medyayı daha sık kullandığı söylenebilir.

Ergenlik dönemindeki cinsiyet temelli farklı davranışsal temellere bağlı olarak dijital oyun bağımlılığı, sosyal medyada geçiren zamanın yönetilememesi gibi etkenlere bağlı böyle bir farklılık görülmüş olabilir.

5. Öğrencilerin konuşma özyeterliliği düzeyleri **sosyal medya kullanım sıklığına** göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 7. Sosyal Medya Kullanım Süresinin Konuşma Özyeterliliği Regresyon Analizi

Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Beta	t	p
Model 1	,121 ^a	,015	,013	-,160	-,121	,001*
Konuşma Özyeterliliği						

*p<.05

Sosyal medya kullanım süresinin konuşma özyeterliliği düzeyini yordayıp yordamadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen regresyon analizi sonucunda

sosyal medya kullanım süresinin konuşma özyeterliliği toplam varyansının %2'sini açıkladığı belirlenmiştir. İki değişken arasındaki korelasyon değerinin de ,160 olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, değişkenler arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Elde edilen veriler doğrultusunda ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanım süresinin konuşma özyeterliliği düzeyini çok düşük düzeyde yordadığı ve aralarındaki ilişkinin oldukça zayıf olduğu ifade edilebilir.

6. Öğrencilerin konuşma özyeterliliği düzeyleri **sosyal medya aracının türüne** göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 8. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Facebook Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	3.574	3	1.191	2.617	.050*	-
Gruplar İçi	283.080	622	.455			
Toplam	286.654	625				

*p<.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük Facebook kullanım süresi açısından anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğine ilişkin gerçekleştirilen ANOVA analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Analiz sonucunda Facebook'un günlük kullanım süresine göre ortalama puan farkının anlamlı olduğu [$F_{(3, 622)}=2.617$ p<.05] bulunmuştur. Fakat yapılan Tukey post hoc testi sonucunda bu anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğu belirlenememiştir.

Tablo 9. Günlük Facebook Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	516	3.72	.66	1.25	5
1-30 dk.	88	3.57	.70	1	4.87
30-59 dk.	9	3.94	.68	2.7	4.91
1-2 saat ve +	13	3.38	.69	2.37	4.62
Toplam/Genel	626	3.69	.67	1	5

Çizelgede günlük facebook kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağlı ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlara yer verilmiştir. Buna göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: Facebook uygulamasını hiç kullanmayanlar 3,72, günde yarım saate kadar kullananlar 3,57, 30-59 dk. arasında kullananlar 3,94, 1-2 saat ve daha fazla kullananlar ortalama 3,38 puan almıştır.

Facebook, farklı iletişim biçimlerinin geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından kullanıldığı göz önüne alındığında test sonuçlarımıza göre konuşma özyeterliliği ile tek başına bir ilgisinin kurulamadığı gözlenmektedir. Video ve sesli mesaj gibi özelliklere sahip olmasıyla birlikte konuşma pratiği fırsatı sunması aktif katılımı tetiklemediği için konuşma özyeterliliğini etkileyecek bir durum oluşturmamıştır.

Tablo 10. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Instagram Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	6.056	5	1.211	2.676	.021	-
Gruplar İçi	280.597	620	.453			
Toplam	286.654	625				

*p<.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük Instagram kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin ANOVA sonuçları görülmektedir. Analiz sonucunda günlük Instagram kullanım süresine göre ortalama puan farkının

anlamli olduğu [$F_{(5, 620)}=2.676$ $p<.05$] bulunmuştur. Ancak, yapılan Tukey post hoc testi sonucunda bu anlamli farkın hangi gruplar arasında olduğu belirlenememiştir.

Tablo 11. Günlük Instagram Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	216	3.8	.67	1.25	5.00
1-30 dk.	153	3.67	.63	1.91	4.91
30-59 dk.	89	3.63	.69	1.75	4.91
1-2 saat	111	3.68	.66	1.75	4.91
3-5 saat	36	3.53	.67	1.79	4.91
6-+	21	3.37	.79	1.00	4.79
Toplam/Genel	626	3.69	.67	1.00	5.00

Çizelgede günlük Instagram kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağıli ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir. Verilere göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: Instagram uygulamasını hiç kullanmayanlar 3.80, günde 1-30 dakika kullananlar 3.67, 30-59 dakika kullananlar 3.63, 1-2 saat kullananlar 3.68, 3-5 saat kullananlar 3.53, 6 saat ve üzeri kullananlar ise ortalama 3.37 puan almıştır.

Instagram, görsel içerikli bütünlüğü ve konuşmaya yönelik yayınların yapılabileceği bir platform olmasına rağmen kullanıcıların pasif bir tüketici olduğu düşünölmektedir. Bu durum, test sonuçları ile birlikte değerlendirildiğinde konuşma özyeterliliğine anlamli bir katkı sağlamamaktadır. Instagram kullanımının konuşma niteliğine katkısının sosyal destek ve etkileşim yoğunluğu gibi harici etkenlere bağıli olduğu düşünölebilir.

Tablo 12. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Twitter/X Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	.479	3	.160	.347	.791	-
Gruplar İçi	286.175	622	.460			
Toplam	286.654	625				

*p>.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük Twitter/X kullanım süresi açısından anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğine ilişkin gerçekleştirilen ANOVA analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Analiz sonucunda Twitter/X'in günlük kullanım süresi ele alındığında ortalama puan farkının anlamlı olmadığı [$F_{(3, 622)}=0.347$ p>.05] bulunmuştur. Bu sonuç, gruplar arasında istatistiksel olarak değerlendirildiğinde anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 13. Günlük Twitter/X Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	577	3.69	.67	1.	5.
1-30 dk.	34	3.75	.58	2.58	4.79
30-59 dk.	8	3.81	.95	2.375	4.91
1-2 saat	7	3.5	.68	2.7	4.70
Toplam/Genel	626	3.69	.67	1.	5.

Çizelgede günlük Twitter/X kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağlı ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir. Verilere göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: Twitter/X uygulamasını hiç kullanmayanlar 3.69, günde 1-30 dakika kullananlar 3.75, 30-59 dakika kullananlar 3.81, 1-2 saat kullananlar ise ortalama 3.50 puan almıştır.

Twitter, genellikle kısa yazılı mesajlarla anlık etkileşim imkânı sunan bir platform olarak görülmektedir. Kullanıcılar düşüncelerini yazılı ve sözlü bir biçimde ifade edebilmektedir. Platform içerisinde sesli sohbet odalarının açılarak fikirlerin sözlü olarak ifade edilebilmesi konuşmayı zorunlu kılmaktadır. Sohbet odasında yer

alan düşük sayıdaki katılımcıların söz alarak konuşması geriye kalan katılımcıları pasif dinleyici konumuna sokmaktadır. Twitter kullanımının konuşma özyeterliliği üzerinde güçlü bir etkisi olmadığı test sonuçlarımız da değerlendirildiğinde fark edilmektedir.

Tablo 14. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük TikTok Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	9.522	5	1.904	4.261	<.001	-
Gruplar İçi	277.132	620	.447			
Toplam	286.654	625				

*p<.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük TikTok kullanım süresi açısından anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğine ilişkin gerçekleştirilen ANOVA analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Analiz sonucunda TikTok'un günlük kullanım süresine göre ortalama puan farkının anlamlı olduğu [$F_{(5, 620)}=4.261$ p<.05] bulunmuştur. Ancak, yapılan Tukey post hoc testi sonucunda bu anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğu belirlenememiştir.

Tablo 15. Günlük Tiktok Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	282	3.79	.66	1.45	5.
1-30 dk.	132	3.73	.69	1.25	5.
30-59 dk.	80	3.53	.68	1.75	4.75
1-2 saat	86	3.61	.59	1.91	4.7
6+	29	3.48	.82	1.	4.91
Toplam/Genel	626	3.3	.491	2.16	4.16

Çizelgede günlük TikTok kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağlı ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir. Buna göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: TikTok uygulamasını hiç

kullanmayanlar 3.79, günde 1-30 dakika kullananlar 3.73, 30-59 dakika kullananlar 3.53, 1-2 saat kullananlar 3.61, 6 saat ve üzeri kullananlar ise ortalama 3.48 puan almıştır. Toplamda ise genel ortalama 3.30 olarak hesaplanmıştır.

TikTok, kısa video içeriklerinin üretildiği ve kullanıcıları güncel eğilimlerle içerik üretmeye teşvik eden bir yapı olarak görülmektedir. Kullanıcılar, video içerikleri hazırlayıp paylaşımları sırasında farklı kullanıcılarla konuşabilir. Platform, canlı yayın ve video içerik oluşturma konularında kullanıcı desteği vererek konuşma becerilerinin kullanımını sağlamaktadır. Test yapılan grubun TikTok hakkındaki sonuçların elde edilen değerlerle uyumlu olduğunu göstermektedir.

Tablo 16. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Twitch Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	.955	4	.239	.519	.722	-
Gruplar İçi	285.699	621	.460			
Toplam	286.654	625				

*p>.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük Twitch kullanım süresi açısından anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğine ilişkin gerçekleştirilen ANOVA analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Analiz sonucunda Twitch'in günlük kullanım süresine göre ortalama puan farkının anlamlı olmadığı [$F_{(4, 621)}=0.519$ p>.05] bulunmuştur. Bu sonuç, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 17. Günlük Twitch Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	549	3.7	.68	1.	5.
1-30 dk.	32	3.66	.66	2.2	4.7
30-59 dk.	19	3.56	.47	2.37	4.54
1-2 saat	19	3.84	.76	2.5	4.79
6-+	7	3.54	.68	2.79	4.62
Toplam/Genel	626	3.69	.67	1.	5.

Çizelgede günlük Twitch kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağlı ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir. Buna göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: Twitch uygulamasını hiç kullanmayanlar 3.70, günde 1-30 dakika kullananlar 3.66, 30-59 dakika kullananlar 3.56, 1-2 saat kullananlar 3.84, 6 saat ve üzeri kullananlar ise ortalama 3.54 puan almıştır.

Twitch, canlı yayın ve oyun topluluklarına hedef kitlesine yönelik bir platform olarak görülmektedir. Kanal yayıncıları, açmış oldukları yayınlarla uzun süreli konuşmalar yaparak takipçileriyle iletişim kurarak konuşma pratiği yapabilmektedir. Platform, test yapılan grup arasında yaygın bir kullanıma sahip değildir.

Tablo 18. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Snapchat Kullanım Süresine İlişkin Anova

Sonuçları						
Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	4.062	5	.812	1.782	.114	-
Gruplar İçi	282.592	620	.456			
Toplam	286.654	625				

*p>.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük Snapchat kullanım süresi açısından anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğine ilişkin gerçekleştirilen ANOVA analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Analiz sonucunda Snapchat'in günlük kullanım süresine göre ortalama puan farkının anlamlı olmadığı [$F_{(5, 620)}=1.782$ $p>.05$] bulunmuştur. Bu sonuç, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 19. Günlük Snapchat Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	296	3.75	.68	1.25	5.
1-30 dk.	201	3.7	.61	1.75	4.91
30-59 dk.	67	3.55	.72	1.	4.91
1-2 saat	37	3.62	.73	1.79	4.79
3-5 saat	11	3.38	.65	1.91	4.04
6-+	14	3.5	.80	1.91	4.91
Toplam/Genel	626	3.69	.67	1.	5.

Çizelgede günlük Snapchat kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağlı ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir. Buna göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: Snapchat uygulamasını hiç kullanmayanlar 3.75, günde 1-30 dakika kullananlar 3.70, 30-59 dakika kullananlar 3.55, 1-2 saat kullananlar 3.62, 3-5 saat kullananlar 3.38, 6 saat ve üzeri kullananlar ise ortalama 3.50 puan almıştır.

Snapchat, geçici görsel içeriklerin paylaşıldığı bir platform görülmektedir. Göstermiş olduğu bu genel özellik nedeniyle Snapchat, test yapılan grup üzerinde konuşma özyeterliliği bakımından anlamlı bir fark göstermemiş olabilir.

Tablo 20. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Discord Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	.310	4	.077	.168	.955	-
Gruplar İçi	286.344	621	.461			
Toplam	286.654	625				

*p>.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük Discord kullanım süresi açısından anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğine ilişkin gerçekleştirilen ANOVA analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Analiz sonucunda Discord'un günlük kullanım süresine göre ortalama puan farkının anlamlı olmadığı [$F_{(4, 621)}=2.617$ p>.05] bulunmuştur. Bu sonuç, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 21. Günlük Discord Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	510	3.7	.69	1.	5
1-30 dk.	54	3.64	.62	2.08	4.79
30-59 dk.	28	3.65	.67	2.2	4.79
1-2 saat	21	3.69	.58	2.41	4.7
3-5 saat	13	3.76	.42	3.16	4.79
Toplam/Genel	626	3.69	.67	1.	5

Çizelgede günlük Discord kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağlı ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir. Buna göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: Discord uygulamasını hiç kullanmayanlar 3.70, günde 1-30 dakika kullananlar 3.64, 30-59 dakika kullananlar 3.65, 1-2 saat kullananlar 3.69, 3-5 saat kullananlar ise ortalama 3.76 puan almıştır.

Discord, sesli sohbet odaklı yapısıyla kullanıcılarına düzenli konuşma pratiği yapma imkânı tanıyan bir platform olarak bilinmektedir. Her ne kadar fazla konuşma

pratiği imkânı sunabilse de test yapılan grup arasında fazla tercih edilen bir platform değildir.

Tablo 22. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Whatsapp Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	2.559	4	.640	1.398	.233	-
Gruplar İçi	284.095	621	.457			
Toplam	286.654	625				

*p>.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük WhatsApp kullanım süresi açısından anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğine ilişkin gerçekleştirilen ANOVA analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Analiz sonucunda WhatsApp'ın günlük kullanım süresine göre ortalama puan farkının anlamlı olmadığı [$F_{(4, 621)}=1.398$ p>.05] bulunmuştur. Bu sonuç, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 23. Günlük Whatsapp Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	99	3.62	.63	1.45	5.
1-30 dk.	287	3.72	.67	1.	5.
30-59 dk.	131	3.71	.70	1.79	5.
1-2 saat	69	3.64	.70	1.25	4.79
3-5 saat	27	3.7	.62	2.79	4.91
6-+	13	3.59	.69	1.91	4.70
Toplam/Genel	626	3.69	.67	1.	5.

Çizelgede günlük WhatsApp kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağlı ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir. Buna göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: WhatsApp uygulamasını hiç

kullanmayanlar 3.62, günde 1-30 dakika kullananlar 3.72, 30-59 dakika kullananlar 3.71, 1-2 saat kullananlar 3.64, 3-5 saat kullananlar 3.70, 6 saat ve üzeri kullananlar ise ortalama 3.59 puan almıştır.

WhatsApp, günlük iletişimde yaygın bir araç olarak bireylerin anlık yazışma ve sesli mesajlarla iletişim kurduğu bir platform olarak bilinmektedir. İletişimin hızlanmasıyla birlikte sesli mesajlar da sıklıkla kullanılmaktadır. Test sonuçları konuşma özyeterliliği üzerinde etkili olmadığını ifade etmektedir.

Tablo 24. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Telegram Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	7.669	3	2.556	5.700	<.001	-
Gruplar İçi	278.984	622	.449			
Toplam	286.654	625				

*p<.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük Telegram kullanım süresi açısından anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğine ilişkin gerçekleştirilen ANOVA analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Analiz sonucunda Telegram'ın günlük kullanım süresine göre ortalama puan farkının anlamlı olduğu [$F_{(3, 622)}=5.700$ $p<.05$] bulunmuştur. Ancak, yapılan Tukey post hoc testi sonucunda bu anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğu belirlenememiştir.

Tablo 25. Günlük Telegram Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	541	3.65	.67	1.	5.
1-30 dk.	66	3.98	.6	2.	5.
30-59 dk.	12	3.98	.7	3.	4.91
1-2 saat	7	3.77	.44	3.33	4.58
Toplam/Genel	626	3.69	.67	1.	5.

Çizelgede günlük Telegram kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağlı ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir. Buna göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: Telegram uygulamasını hiç kullanmayanlar 3.65, günde 1-30 dakika kullananlar 3.98, 30-59 dakika kullananlar 3.98, 1-2 saat kullananlar ise ortalama 3.77 puan almıştır.

Telegram, anlık hem yazılı hem de sözlü mesajlaşma ve kanallar aracılığıyla iletişim sağlayan bir platform olarak bilinmektedir. Kullanıcılar yazılı mesaj veya sesli/görüntülü çağrılar ile iletişim kurmaktadır. Etkileşim genellikle dar kullanıcı aranda oluşturulan gruplarla sınırlı kalmaktadır. Test sonuçlarımıza göre belirgin bir etki gözlenmemiştir.

Tablo 26. Konuşma Özyeterliliğinin Günlük Yalla Kullanım Süresine İlişkin Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	2.559	4	.640	1.398	.233	-
Gruplar İçi	284.095	621	.457			
Toplam	286.654	625				

*p>.05

Çizelgede konuşma özyeterliliğinin günlük Yalla kullanım süresi açısından anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğine ilişkin gerçekleştirilen ANOVA analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Analiz sonucunda Yalla'nın günlük kullanım süresine göre ortalama puan farkının anlamlı olmadığı [$F_{(4, 621)}=1.398$ p>.05] bulunmuştur. Bu sonuç, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 27. Günlük Yalla Kullanım Süresine Göre Konuşma Özyeterliliğine İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar

Sıklık	N	\bar{X}	S	En düşük	En yüksek
Hiç	618	3.7	.67	.02	1
1-30 dk.	4	3.89	.47	.23	3.25
30-59 dk.	2	2.87	.70	.50	2.37
1-2 saat	1	3.04	.	.	3.04
3-5 saat	1	2.91	.	.	2.91
Toplam/Genel	626	3.69	.67	.02	1

Çizelgede günlük Yalla kullanım süresine göre konuşma özyeterliliğine bağlı ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir. Buna göre konuşma özyeterliliği puanları şöyle sıralanmaktadır: Yalla uygulamasını hiç kullanmayanlar 3.70, günde 1-30 dakika kullananlar 3.89, 30-59 dakika kullananlar 2.87, 1-2 saat kullananlar 3.04, 3-5 saat kullananlar ise ortalama 2.91 puan almıştır.

Yalla, canlı sesli sohbet üzerine kullanım alanı sağlayan bir platform olarak bilinmektedir. Bu özelliği ile doğrudan konuşma pratiği üzerine bir imkân sağlamaktadır. Test grubunun tercih etmediği bir platform olduğu için anlamlı sonuçlara ulaşılamamıştır.

Çalışmamızda elde edilen sonuçların analizine göre ortaokul öğrencilerinin konuşma özyeterliliği düzeylerinin sosyal medya platformlarının kullanım sürelerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. ANOVA testleriyle elde edilen bulgular; bazı sosyal medya platformlarına ilişkin gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunduğunu, bazı platformlar açısından ise anlamlı bir farkın olmadığını ortaya koymuştur.

Özellikle TikTok, Telegram ve Instagram platformlarında günlük kullanım süresine göre konuşma özyeterliliği puanlarında anlamlı farklar tespit edilmiştir. TikTok ve Instagram gibi kullanıcıların sesli veya görüntülü içerikler üretmesini teşvik edip etkileşim yoğunluğu yüksek platformlarda konuşma pratiğini tetikleyici yapısal özelliklerin öğrencilerin özyeterlilik algılarını etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu ve benzeri nitelikteki platformlar, bireylerin konuşma içerikleri ile birlikte kendilerini ifade etmelerine olanak tanıyıp konuşma özyeterliliğini geliştirme potansiyeli sunmaktadır.

Discord, WhatsApp, Twitter/X, Snapchat, Twitch, Facebook ve Yalla gibi platformlardan elde edilen sonuçlarda anlamlı farklılık görülmemektedir. Uygulamalar teknik olarak konuşma imkânı sağlasalar da bu durum, kullanıcılar açısından hangi ölçüde ve hangi türde kullandıklarının değişkenlik göstermesi kaynaklı olabilir. Sesli sohbet imkânı sağlayan bir platform olan Discord, konuşma pratiği için uygun koşulları sunmasına rağmen çalışmada yer alan öğrenciler arasında kullanımı yaygın olmadığı için istatistiksel anlamda farklılığa yol açmamıştır.

Instagram ve Snapchat gibi görsel ağırlıklı sosyal medya uygulamaları konuşma pratiğini doğrudan teşvik etmeyen bir yapıya sahiptir. Bu nedenle öğrencilerin sözlü ifade becerilerini geliştirmede sınırlı bir katkı sağlamaktadır. WhatsApp gibi anlık mesajlaşma imkânı sunan bir uygulama sesli mesaj gönderme olanağına sahip olsa da konuşma özyeterliliği üzerinde kayda değer bir etki yaratmadığı görülmektedir.

Konuşma özyeterliliği ile sosyal medya kullanımı arasında doğrudan ve tek yönlü bir ilişki kurulamamaktadır. Kullanım biçimi, etkileşim yoğunluğu ve öğrencinin aktif katılım düzeyleri gibi değişkenler belirleyici özellik taşımaktadır. Bu bulgular, sosyal medyanın öğrencilerin konuşma becerileri üzerindeki etkisinin beklenildiği ölçüde olmadığını göstermektedir. Sosyal medyanın öğrencilerin konuşma özyeterliliğini destekleyici bir araç olarak değerlendirilmesi düşünülürse pedagojik bağlamda nasıl ve ne şekilde kullanılabileceği üzerine farklı stratejilerin geliştirilmesi gerekmektedir.

7. Öğrenciler hangi sosyal medya aracını daha çok **ne amaçla** kullanıyorlar?

Tablo 28. Sosyal Medya Araçlarının Kullanım Amaç ve Sıklık Sonuçları

	Sıklık	ürettiğim sözlü / görüntülü içeriği paylaşma		sözlü sohbet		video izleme / dinleme		ders dinleme		yazılı sohbet, yazışma		paylaşım veya gönderileri okuma		paylaşım veya gönderilere yorum yazma	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Facebook	hiç	562	89.8	548	87.5	488	78.0	513	81.9	539	86.1	504	80.5	545	87.1
	bazen	58	9.3	60	9.6	89	14.2	67	10.7	58	9.3	87	13.9	67	10.7
	sık	6	1.0	18	2.9	49	7.8	46	7.3	29	4.6	35	5.6	14	2.2
Instagram	hiç	393	62.8	312	49.8	209	33.4	382	61.0	299	47.8	281	44.9	394	62.9
	bazen	168	26.8	202	32.3	195	31.2	172	27.5	174	27.8	201	32.1	163	26.0
	sık	65	10.4	112	17.9	222	35.5	72	11.5	153	24.4	144	23.0	69	11.0
Twitter	hiç	594	94.9	579	92.5	559	89.3	575	91.9	586	93.6	564	90.1	587	93.8
	bazen	27	4.3	34	5.4	45	7.2	32	5.1	28	4.5	38	6.1	29	4.6
	sık	5	0.8	13	2.1	22	3.5	19	3.0	12	1.9	24	3.8	10	1.6
Tiktok	hiç	449	71.7	467	74.6	269	43.0	433	69.2	446	71.2	379	60.5	435	69.5
	bazen	119	19.0	106	16.9	170	27.2	127	20.3	122	19.5	151	24.1	123	19.6
	sık	58	9.3	53	8.5	187	29.9	66	10.5	58	9.3	96	15.3	68	10.9
Twitch	hiç	592	94.6	571	91.2	540	86.3	582	93.0	575	91.9	567	90.6	581	92.8
	bazen	25	4.0	40	6.4	47	7.5	29	4.6	34	5.4	46	7.3	33	5.3
	sık	9	1.4	15	2.4	39	6.2	15	2.4	17	2.7	13	2.1	12	1.9
Snapchat	hiç	407	65.0	372	59.4	437	69.8	518	82.7	352	56.2	404	64.5	448	71.6
	bazen	152	24.3	158	25.2	134	21.4	67	10.7	164	26.2	131	20.9	122	19.5
	sık	67	10.7	96	15.3	55	8.8	41	6.5	110	17.6	91	14.5	56	8.9
Discord	hiç	565	90.3	514	82.1	527	84.2	578	92.3	524	83.7	550	87.9	559	89.3
	bazen	36	5.8	65	10.4	67	10.7	29	4.6	57	9.1	41	6.5	36	5.8
	sık	25	4.0	47	7.5	32	5.1	19	3.0	45	7.2	35	5.6	31	5.0
WhatsApp	hiç	313	50.0	140	22.4	345	55.1	376	60.1	127	20.3	259	41.4	344	55.0
	bazen	226	36.1	258	41.2	195	31.2	158	25.2	249	39.8	205	32.7	166	26.5
	sık	87	13.9	228	36.4	86	13.7	92	14.7	250	39.9	162	25.9	116	18.5
Telegram	hiç	569	90.9	538	85.9	550	87.9	540	86.3	517	82.6	543	86.7	567	90.6
	bazen	44	7.0	66	10.5	58	9.3	44	7.0	81	12.9	55	8.8	39	6.2
	sık	13	2.1	22	3.5	18	2.9	42	6.7	28	4.5	28	4.5	20	3.2
Yalla	hiç	617	98.6	608	97.1	605	96.6	607	97.0	613	97.9	612	97.8	616	98.4
	bazen	5	0.8	12	1.9	11	1.8	8	1.3	6	1.0	8	1.3	8	1.3
	sık	4	0.6	6	1.0	10	1.6	11	1.8	7	1.1	6	1.0	2	0.3

Sosyal medya araçlarının hangi amaçla kullanıldığına dair tablo detaylı bir şekilde incelendiğine ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanımında belirgin farklılıklar olduğunu görülmektedir. Genel olarak, WhatsApp başta olmak üzere mesajlaşma uygulamaları öğrenciler arasında en yoğun kullanılan platformlar olarak öne çıkmıştır. Mevcut verilerde WhatsApp'ta öğrencilerin yaklaşık %80'i yazılı sohbet ve %77'si sözlü sohbet amaçlı "bazen" veya "sık" kullanım sağladıklarını

belirtmiştir. Bu durum, Türkiye’de yapılan araştırmalarda da doğrulanmaktadır. Örneğin TikTok, Instagram ve özellikle WhatsApp’ın kız öğrenciler arasında %95-%98, erkek öğrenciler arasında ise %75-%95 oranlarında yaygın biçimde kullanıldığı; Facebook’un çocuklar tarafından neredeyse hiç tercih edilmediği vurgulanmıştır (Üstündağ, 2022, s. 322). Uluslararası çalışmalar da genç kullanıcılar arasında Instagram, Snapchat ve TikTok kullanımının yüksek olduğunu; YouTube ve Facebook’un ise daha çok genel yetişkin bireyler arasında popüler kaldığını bildirmektedir (Auxier, Anderson, 2021, s. 4). Buna göre öğrencilerin iletişim amacıyla özellikle güncel mesajlaşma uygulamalarını benimsediğini; Facebook, Twitter, Twitch ve benzeri platformların kullanımının çok düşük seviyelerde kaldığını görölmektedir.

Mesajlaşma uygulamaları (WhatsApp, Discord, Telegram): Öğrencilerin iletişim amaçlı en çok kullandığı platform WhatsApp’tır. WhatsApp’ta hem yazılı sohbet (%80’in üzerinde kullanımı) hem de sesli mesajlaşma/arama (%77) yoğunluk kazanmıştır. Öte yandan Discord ve Telegram gibi diğer mesajlaşma uygulamalarında hem yazılı hem de sözlü etkileşim çok düşük düzeydedir (çoğunlukla “hiç” yanıtı verilmiştir). Bu durum, öğrencilerin günlük iletişimde genellikle WhatsApp’ı tercih ettiğini göstermektedir.

Sosyal ağlar ve içerik platformları (Instagram, TikTok, Snapchat): Öğrenciler bu grubu eğlence ve içerik tüketimi için kullanmaktadır. Instagram ve TikTok, özellikle video izleme amacıyla sık kullanılmaktadır (yaklaşık %30–35 oranında “sık” kullanım). Instagram’da videoları sıklıkla izleyenlerin oranı %35, TikTok’ta %30 civarındadır. Instagram kullanıcıları %52 civarında oranla yazılı sohbet (mesajlaşma) ve %55 civarında gönderi okuma/yorumlama gibi etkileşimlere de katılmaktadır. Snapchat’te yazılı sohbet (%43 en az bazen), yorum yazma ve içerik paylaşımı (yaklaşık %35 en az bazen) temel etkileşimler olarak görölmektedir. Ancak bu platformlarda öğrencilerin büyük çoğunluğu “hiç” şeklinde yanıt verdikleri de görölmektedir (örneğin Snapchat’te video izleme için %70, ders dinleme için %82 “hiç” kullanmama). Bu veriler, gençlerin Instagram, TikTok ve Snapchat’ı daha çok pasif içerik tüketimi ve hafif sosyal etkileşim amaçlı tercih ettiğini göstermektedir.

Diğer platformlar (Facebook, Twitter, Twitch, Yalla): Bu platformların kullanımı oldukça sınırlıdır. Araştırmamızda Facebook, Twitter, Twitch ve sesli sohbet

uygulaması Yalla için “hiç kullanmama” oranları %90’ın üzerinde gözlenmiştir. Örneğin, Twitter ve Yalla’da öğrencilerin %95–98’i bu amaçlar için “hiç” yanıtı vermiştir. Bu platformların öğrenciler için pratik bir iletişim veya içerik aracı olarak görülmediği anlaşılmaktadır.

Genel karşılaştırma yapıldığında öğrencilerin sosyal medyayı ağırlıklı olarak iletişim ve eğlence amaçlı kullandıkları ancak bu iletişimin biçim ve araçlarının platforma göre büyük farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. WhatsApp gibi uygulamalarda yazılı ve sesli sohbet yaygınken Instagram ve TikTok’ta öncelikle video izleme, gönderi okuma/yorumlama ve içerik paylaşımı öne çıkmaktadır. Bu bağlamda sözlü iletişim imkânı sağlayan özelliklerin (sesli mesajlaşma, arama gibi) en fazla WhatsApp’ta yoğunlaşması, öğrencilerin konuşma pratiğini büyük ölçüde bu araçlar üzerinden gerçekleştirdiklerini düşündürmektedir.

Konuşma özyeterliliği açısından değerlendirdiğimizde sosyal medya kullanımında sözlü etkileşim fırsatlarının sınırlı olması dikkat çekicidir. Bulgular, öğrencilerin büyük çoğunluğunun (özellikle Telegram, Discord, Yalla gibi platformlarda) sözlü sohbet imkânını çok nadiren kullandığını göstermektedir. WhatsApp ve Snapchat’te sesli sohbet edenlerin azımsanmayacak bir kesimi oluşturduğu görülmektedir. Sesli içerik paylaşımı (kendi hazırladığı sesli/görüntülü içeriği paylaşma) da benzer bir tablo sergilemektedir. WhatsApp’ta öğrencilerin yaklaşık yarısı en az bazen içerik paylaşırken, Instagram ve Snapchat’te bu oranlar %30–35 civarındadır. Bu sonuçlar öğrencilerin sosyal medya aracılığıyla konuşma pratiği yapma veya kendini ifade etme imkânını sınırlı bir çerçevede kullandığını, buna bağlı olarak konuşma özyeterliliği gelişimi için daha etkileşimli sesli ortamların yaygınlaştırılmasının önemli olabileceğini işaret etmektedir.

Ortaokul öğrencileri sosyal medyayı çoğunlukla metin ve video temelli etkileşimler için kullanmaktadır. Sesli iletişim ve içerik üretimi sağlayan kanallarda (özellikle WhatsApp) daha aktif olsalar da genel kullanım, ağırlıklı olarak yazılı sohbet ve eğlence amaçlı içerik tüketimi yönündedir. Elde ettiğimiz sonuçlar öğrencilerin konuşma özyeterliliğini destekleyecek sosyal medya davranışlarının sınırlı düzeyde olduğunu, daha çok günlük iletişim ve eğlence için bu platformları benimsediklerini göstermektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmamızda elde edilen verilerden yapılan çıkarımları sonuç bölümü, bunlardan hareketle oluşturulan fikirleri de öneriler bölümü olarak hazırlanmıştır.

5.1. Sonuçlar

Ortaokul öğrencilerinin konuşma özyeterliliği ile sosyal medya kullanmaları arasındaki ilişkiyi inceleyen tez çalışmamızda anlamlı bir ilişki olup olmadığına dair incelemelerimiz yer almaktadır. Elde edilen bulgular sosyal medya kullanımının konuşma özyeterliliği üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir. Bazı platformların sunmuş olduğu özellikler ufak da olsa bize konuşma özyeterliliğini etkilediğini fakat genel anlamda öğrencilerin daha çok pasif içerik tüketicisi olduğunu ifade etmektedir.

Araştırmamızda TikTok ve Instagram gibi platformların kullanıcılara sunmuş oldukları sesli ve görüntülü içerik paylaşım özellikleri nedeniyle konuşma özyeterliliklerini olumlu anlamda etkilediğini göstermektedir. Platformların beğeni kazanma özelliği, kullanıcılar üzerinde bu yönde bir özyeterlilik gelişimlerine teşvik ettiği görülmektedir. Sosyal anlamda kazanılan bu beğeniler, öğrencilerin platformlarda geçirmiş oldukları süreleri de yoğun olarak etkilemektedir. Discord, WhatsApp, Twitter/X, Snapchat, Twitch, Facebook ve Yalla gibi sosyal ağlarda benzer bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bu platformlar da sesli içerik üretimine ve iletişime imkân vermektedir fakat öğrenciler arasında kullanım oranları yüksek değildir. Bu düşük kullanım oranı konuşma özyeterliliğine etki edebilecek seviyede bir ölçüm yapmamızı engellemiştir. Sosyal medyanın konuşma becerilerini ölçmedeki durumu, platformların sağladığı imkânlardan ziyade bu imkânların ne

yönde kullanılması gerektiği ile ilgili değişkenlik göstermektedir. Sosyal anlamda beğeni sağlayan popüler platformlar daha yüksek kullanım oranına sahipken popüler olmayan platformlar tercih edilmemektedir.

Araştırmamızda incelediğimiz sosyal medya platformları genellikle yazılı içerik üretimi, mesajlaşma, sesli ve görsel medya paylaşımlarına imkân sağlamaktadır. Bu durum, öğrencilerin sosyal medya içeriklerini pasif olarak tüketerek konuşma özyeterlilikleri üzerinde herhangi bir gelişim göstermemelerine neden olmaktadır. Platformlarda sesli iletişim ve içerik üretiminin sınırlı kullanımı, öğrencilerin aktif olamamalarına neden olmaktadır. Günümüzde yaygın şekilde kullanılan WhatsApp uygulamasında sesli iletişim imkânı bulunmasına rağmen konuşma özyeterliliği üzerinde anlamlı bir etkisinin görülmemesi, bu platformun daha çok gündelik mesajlaşma amacıyla tercih edilmesine bağlanabilir.

Dijital ortamda eğlence tüketimi ve mesajlaşma öğrencilerin bu platformlarda aktif üretici olmalarının önüne geçmektedir. Üretim yerine tüketim tercih edildiği için konuşma özyeterliliklerinin gelişimi üzerine anlamlı değişiklikler gözlenmemektedir. Sosyal medya platformlarındaki sesli içeriklerin konuşma özyeterliliğini artıracığı yönünde bir beklenti bulunsa da elde edilen sonuçların bu beklentiye karşılamadığı görülmektedir. Örneğin, sohbet odalarında konuşma imkânı sunan sosyal medya platformlarında yer alan tüm katılımcılar söz alarak konuşmamaktadır. Bu odalarda belirli bir konu etrafına konuşma yapan birkaç kişi iletişimi sürdürürken büyük, kalabalık gruplar dinleyici olarak yer almaktadır. Bu durum, ilgili platformları kullanan tüm kullanıcıların konuşma özyeterliliklerinde bir değişim olmayacağını göstermektedir. Etkin olmayan, dinleyici konumundaki kullanıcılar; yalnızca sohbet konusunu takip etmektedir.

Öğrenciler sözlü iletişim becerilerini geliştirme konusunda sosyal medya platformlarını yoğun olmamakla birlikte sınırlı bir şekilde değerlendirmektedir. Kullanım biçimi, etkileşim yoğunluğu ve öğrencinin sosyal medya platformlarında aktif ya da pasif katılım göstermesi konuşma özyeterliliği üzerinde farklı düzeylerde etki yaratabilmektedir. İncelediğimiz platformların yapıları itibarıyla sözlü ifade becerilerini geliştirmeye yönelik olarak tasarlanmadıkları anlaşılmaktadır.

Konuşma özyeterliliğini geliştirmek için sosyal medya yerine gerçek hayatta sosyal ortamlar sağlanması daha etkili görülmektedir. Ufak gruplarda iletişim halindeyken kurulan göz temasları, insanların verdiği tepkiler, sohbet konularındaki canlılık konuşma becerilerinin gelişimine doğal olarak katkı sunmaktadır. Sadece

tüketim odaklı kullanım tercih edildiğinde herhangi bir gelişim süreci gerçekleşmeyecektir. Sosyal medyadaki kullanım süreleri uzadıkça gerçek hayatın bize sağladığı sosyal gelişim süreçleri gölgede kalacaktır.

5.2. Öneriler

Araştırmamız, konuşma özyeterliliği ile sosyal medya kullanımları arasında ortaokul öğrencileri açısından anlamlı bir sonuç olup olmadığını incelemektedir. Bu kapsamda ortaokul öğrencilerine uyguladığımız anketten elde ettiğimiz verilerde sosyal medya kullanımının konuşma özyeterliliğini etkilemediği görülmektedir. İncelediğimiz sosyal medya platformlarında Instagram ve TikTok haricinde konuşma özyeterliliğine dair anlamlı farklara rastlanılmamaktadır.

Öğrencilerin sosyal medya kullanımlarındaki süreler ele alındığında bu araçların sık kullanılması da konuşma becerileri üzerinde bir etki oluşturmamıştır. Sesli ve görüntülü içeriklerin tüketimi öğrenciler arasında oldukça fazla görülmektedir. Yazılı ve sesli mesajlaşma imkânı sunan uygulamalarda ise yalnızca günlük iletişim kanalı olarak kullanım söz konusudur.

6 ve 7. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya üzerinde geçirdikleri zamanlarda 5 ve 8. sınıflara göre farklılıklar görülmektedir. 5. sınıf öğrencileri yaş olarak küçük oldukları, 8. sınıf öğrencileri ise LGS sınavı hazırlık döneminde yer aldıkları için sosyal medyada geçirdikleri zamanın diğer sınıf kademelerine göre düşük olduğu düşünülmektedir.

Öğrenciler arasında sosyal medya kullanımının sosyallik algısını artırdığı ve gerçek yaşamda gerekli becerilerin kazanılmasını engellediği yönündeki endişeler giderek artmaktadır. Bu durum giderek asosyal bireylerin toplumda artacağına işaret etmektedir. Gelişen dünyada elbette sosyal medya araçlarının çeşitlenip kendilerini geliştirecekleri şüphesizdir. Bu gelişim sürecinde kontrolsüz ilerlemeler, toplumda kendini ifade edemeyen bireylerin görülmesine neden olabilir.

Dört dil becerisinden biri olan konuşma becerisine sosyal medyada yapılacak gerekli düzenlemelerle pozitif katkı sağlanabileceği düşünülmektedir. Bunu sağlamak için öncelikle öğrencilerin pasif tüketici konumundan çıkarılması gerekmektedir. Sosyal medyada pasif tüketici olarak geçirilen zaman, yalnızca okuma ve dinleme becerilerinin gelişimine katkı sağlayabilir. Pasif tüketicilikte amaç genellikle eğlenceli zaman geçirmek olarak görülmektedir. Öğrencilerin kendi kendine üretip birlikte eğlenebilecekleri kanallar kurulması bunun için önemli

adımlardan biri olabilir. Bu noktada öğrencilerle birebir temas hâlinde bulunan öğretmenlerin yönlendirici rol üstlenmeleri doğru sonuçlara ulaşılmasını sağlayacaktır. Çeşitli sosyal medya platformlarında öğrencilerin içerik üretmelerine destek olarak bunların nasıl ve hangi çerçevede paylaşılacağına dair güvenli bir ortam oluşturmaları sağlanmalıdır. Sınıf ortamında düzenlenen konuşma etkinliklerine benzer nitelikte bazı çalışmalar sosyal medya üzerinden yürütülerek öğrencilerin bunu fırsat olarak görmeleri sağlanmalıdır. Kalabalık bir sınıf ortamında söz almaktan çekinen öğrencilerin konuşma özyeterliliği kazanması için bu tür çalışmalar desteklenebilir. Bazı okullarda pilot çalışmalar düzenlenerek verim alındığı takdirde daha geniş çaplı uygulamalarla konuşma derslerinin bir bölümünün çevrim içi düzenlenmesi sağlanabilir. Böylelikle öğrencilerin hem konuşma özyeterliliğine pozitif bir destek hem de sosyal medyada harcanan zaman daha kaliteli bir niteliğe kavuşturulabilir. Oluşturulacak konuşma içerikleri için süre sınırı belirlenerek aynı zamanda sosyal medya kullanım süresi için öz denetim becerisi de kazandırılabilir.

Gençler arasında beğeni görmek ve fark edilmek ciddi bir öneme sahiptir. Kendilerine bu değerlerin verilmediği platformlarda yer almak istememektedirler. Bu durum ele alınarak pozitif bir dönüşüm sağlanabilir. Nasıl ki gerçek hayatta iletişim kurdukça gelişen beceriler bizi toplumda öne çıkarıyorsa aynı kurguyu sosyal medya üzerinde de gerçekleştirebiliriz. Gerçek hayatta bireyler için iletişim neredeyse her şey demektir. Gençler üzerinde değerlendirdiğimizde yetişkinlere göre biraz daha baskın olduğunu söyleyebiliriz. Her birey kendini ifade etme güdüsüne sahiptir. Bunu becerebilen kişiler hayat yolculuğuna daha emin adımlarla devam etmektedir. Beceremeyenler ise arayışlarına devam etmektedir. Sosyal becerisi yüksek olan bireyler biraz daha fazla sosyalleşebilmek için sosyal medya platformlarını kullanmamaktadır. Bu platformlarda fazla süre harcayan kişiler, sosyalleşme ihtiyacı duyan kişilerdir. Böyle bir potansiyele sahip alanda öğrencilerin istediklerine kavuşmalarını sağlamak, her iki taraf için de kazançlı olacaktır. Konuşma becerisi en çok karşı tarafın olumsuz eleştiri ve yargılamaları sebebiyle körelme eğilimi gösterir. Neticede beğenilmeme hissi bireyi sarmakta ve bu duyguyla baş etmektan çekinmeyi tercih etmektedir. O hâlde, sosyal medya platformları bu kaygılardan uzakta dizayn edilerek gerçek hayatta karşılaşılan negatif etkiyi en aza indirebilir. Güncel konulardan yola çıkılarak gençlerin ilgisini çekebilecek zengin içeriklerle herkesin kendini ifade edebilecek konuşma becerisine sahip olduğu fikri oluşturulabilir.

Sosyal medya platformları eğitimcilerle bir araya gelip bu alandaki akademik çalışmalarını destekleyerek gençlerin ihtiyaçlarını analiz etmeli ve sonuçlara göre düzenlemeler yapmalıdır. Toplum bilimciler de bu sürece destek sunarak özellikle kültürel ve manevi değerlerin önemini kaybetmeden bu sürecin ilerlemesine katkı sunmalıdır.

Aile ve okul bağı güçlenirken öğrencilerin sosyal medyayı gerçek hayatın ufak bir parçası olarak görmeleri sağlanmalıdır. Okul aşamasında bazı ödevlendirmelerle pozitif kullanım sağlanabilir. Aile içerisinde ise mutlaka, ebeveyn kontrolü ile ilerlemeye destek olunmalıdır.

İlerleyen zamanlarda sosyal medya kullanımı konuşma özyeterliliği üzerine daha farklı etkiler sağlayabilir. Bu etkiler belli zaman periyotları ile ölçülerek aradaki gelişim süreçleri değerlendirilebilir. Yapılan incelemelerde bölgesel, kültürel, sosyo ekonomik, yaş...vb. değişkenlere göre farklılıklar çıkabilir. Çalışma alanı bu farklılıklar göz önünde bulundurularak genişletilebilir. Çalışma koşulları elverdiği ölçüde aynı anda tüm eğitim kademelerinde (ilkokul, ortaokul, lise, üniversite) yapılacak araştırmalar, incelediğimiz konuya mutlaka geniş bir bakış açısı sunacaktır. Hatta eğitim kademelerinde bile detaya inilerek incelemelerde bulunulabilir. Örneğin; lise kademesinde farklı okul türleri ile üniversitede lisans, ön lisans ve yüksek lisans gibi çeşitli eğitim seviyelerinde yapılacak çalışmaların sonuçları bu alandaki fikirlerimizi geliştirecektir.

KAYNAKÇA

- Alver, M., ve Taştemir, L. (2017). Konuşma becerisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5 (3), 451-462.
- Arseven, A. (2016). Öz yeterlilik: bir kavram analizi. *Electronic Turkish Studies*, 11 (19), 63-80.
- Auxier, B., Anderson, M. (2021). Social Media Use in 2021. *Pew Research Center*.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84 (2), 191-215.
- Bandura, A. (1994). Self-Efficacy. In V. S. Ramachaudran (Ed.), *Encyclopedia of Human Behavior*. 4, 71-81. New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.], (1998). *Encyclopedia of Mental Health*. San Diego: Academic Press).
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W. H. Freeman.
- Barın, M. (2018). Konuşma becerisi: Konuşma ve yazı dili. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22 (Özel Sayı 2), 1903-1913.
- Boyd, D. M. (2008). Taken out of context: American teen sociality in networked publics. University of California, Berkeley.
- Çömlekçi, M. F., ve Başol, O. (2019). Gençlerin sosyal medya kullanım amaçları ile sosyal medya bağımlılığı ilişkisinin incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (4), 173-188.
- Demir, T. (2010). Konuşma eğitiminde benmerkezci konuşmaya yönelik bir deneme. *Kastamonu Education Journal*, 18 (2), 415-430.
- Doğan, Y. (2009). Konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlik önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 185-204.
- Eccles, J. S. (1993). School and family effects on the ontogeny of children's interests, self-perceptions, and activity choices. *Nebraska Symposium on Motivation*, 40, 145-208.
- Eccles, J. S. (1994). Understanding women's educational and occupational choices. *Psychology of Women Quarterly*, 18 (4), 585-609. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1994.tb01049.x>
- Ekici, G., (2012). Akademik öz-yeterlik ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43 (43).
- Eren, E. Ş. (2014). Sosyal medya kullanım amaçları ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı kişisel değişkenlere göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (4), 230-243.

- Eyüp, B. (2013). Üniversite öğrencilerinin konuşma becerilerini kullanmaya yönelik tutumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 43 (197), 95-113.
- Topçuoğlu, F., Degeç, Ü. H. (2012). Öğretmen görüşlerine göre konuşma eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *The Journal of Academic Social Science Studies*.
- Graham, S., and Harris, K. R. (2005). Improving the writing performance of young struggling writers: Theoretical and programmatic research from the Center on Accelerating Student Learning. *Journal of Special Education*, 39 (1), 19-33.
- Grolnick, W. S., Deci, E. L., and Ryan, R. M. (1997). Internalization within the family: The self-determination theory perspective. In J. E. Grusec ve L. Kuczynski (Eds.), *Parenting and children's internalization of values: A handbook of contemporary theory* (pp. 135-161). John Wiley ve Sons.
- Hasırcı Aksoy, S., Arıcı, M. A. ve Kan, M. (2021). Ortaokul öğrencileri için konuşma özyeterlik ölçeği geliştirme çalışması. *OPUS- Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18 (41), 3631-3653.
- Hyde, J. S. (2005). The gender similarities hypothesis. *American Psychologist*, 60 (6), 581-592. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.60.6.581>
- Juvonen, J., and Graham, S. (2014). Bullying in schools: The power of bullies and the plight of victims. *Annual Review of Psychology*, 65 (1), 159-185. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010213-115030>
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi. (15. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Konuk, N., ve Güntaş, S. (2019). Sosyal medya kullanımı eğitimi ve bir eğitim aracı olarak sosyal medya kullanımı. *International Journal of Entrepreneurship and Management Inquiries*, 3 (4), 1-25.
- Kurudayıoğlu, A. G. M. (2003). Konuşma eğimi ve konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 287.
- Lian, C. T and Lin, T. E. (2010). Effects of Family Functioning and Family Hardiness on Self-Efficacy Among College Students. *Sunway Academic Journal*, 4, 99-107.
- MacIntyre, P. D., Clément, R., and Noels, K. A. (1998). Conceptualizing willingness to communicate in a L2: A situational model of L2 confidence and affiliation. *The Modern Language Journal*, 82 (4), 545-562. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.1998.tb05543.x>
- MEB. (2024). *Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Meece, J. L., Glienke, B. B., and Burg, S. (2006). Gender and motivation. *Journal of School Psychology*, 44 (5), 351-373. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2006.04.004>
- Okumuş, V., ve Parlar, H. (2018). Çocukların sosyal medya kullanım amaçları ve ebeveyn tutumları. *Istanbul Commerce University J. Soc. Sci.*, 17, 357-368.
- Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Oxford: Blackwell.

- Öztürk, M. F., ve Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7 (1), 101-120.
- Pajares, F., and Johnson, M. J. (1996). Self-efficacy beliefs in the writing of high school students: A path analysis. *Psychology in the Schools*, 33 (2), 163-175.
- Pomerantz, E. M., and Eaton, M. M. (2001). Maternal intrusive support in the academic context: Transactional socialization processes. *Developmental Psychology*, 37 (2), 174-186. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.37.2.174>
- Ross, J. A. (1992). Teacher Efficacy and the Effect of Coaching on Student Achievement. *Canadian Journal of Education*, 17, 51-65.
- Sayımer, İ. (2014). Yeni medya ortamlarında ağlar oluşturan toplumsal hareket deneyimleri. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi*, 2 (2), 97-112.
- Schunk, D. H., and Pajares, F. (2002). *The development of academic self-efficacy*. In A. Wigfield ve J. S. Eccles (Eds.), *Development of achievement motivation* (pp. 15-31). Academic Press.
- Schunk, D. H., and Pajares, F. (2009). *Self-efficacy theory*. In K. R. Wentzel ve A. Wigfield (Eds.), *Handbook of motivation at school* (pp. 35-54). Routledge.
- Seyithan, D. (2015). Öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin yetenek ortam ve eğitim kalitesine göre karşılaştırılması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 315-323.
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z., ve Demir, M. (2013). İnternet ve sosyal medya kullanımı üzerine bir uygulama. *Selçuk İletişim*, 7(4), 23-32.
- Temizyürek, F., Erdem, İ. ve Temizkan, M. (2011). *Konuşma Eğitimi Sözlü Anlatım*. Ankara: PegemA Yayınları.
- Tschannen-Moran, M., and Hoy, A. W. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17 (7), 783-805. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(01\)00036-1](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(01)00036-1)
- Tutgun-Ünal, A., ve Deniz, L. (2020). Sosyal medya kuşaklarının sosyal medya kullanım seviyeleri ve tercihleri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15 (22), 1289-1319.
- Üstündağ, A. (2022). Çocukların sosyal medya, akıllı telefon ve oyun bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Bağımlılık Dergisi*, 23 (3), 316-326.
- Wentzel, K. R. (1998). Social relationships and motivation in middle school: The role of parents, teachers, and peers. *Journal of Educational Psychology*, 90 (2), 202-209. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.90.2.202>
- Woodrow, L. (2006). Anxiety and speaking English as a second language. *RELC Journal*, 37 (3), 308-328. <https://doi.org/10.1177/0033688206071315>
- Yaman, F., Çubukcu, A., Küçükali, M., ve Yurdakul, I. K. (2020). Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ve dijital oyun oynama durumları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (2), 160-174.

Yeşiltepe Sağlam, Ö. (2010). *7. sınıf öğrencilerinin hazırlıksız konuşma becerileri üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Enstitüsü.

Yılmaz, E., Yiğit, R., ve Kaşaracı, İ. (2012). İlköğretim öğrencilerinin özyeterlilik düzeylerinin akademik başarı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (23), 371-388.

Zeldin, A. L., and Pajares, F. (2000). Against the odds: Self-efficacy beliefs of women in mathematical, scientific, and technological careers. *American Educational Research Journal*, 37 (1), 215-246.

Zimmerman, B. J. (2000). Self-efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25 (1), 82-91.

http-1:

<https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 24.04.2025)

http-2:

<https://wearesocial.com/uk/blog/2025/04/digital-2025-april-global-statshot-report/>
(Erişim Tarihi: 16.05.2025)

EKLER

EK 1- Konuşma Özyeterliliği Ölçeği

Değerli Öğrenciler,
Sizlerin konuşma özyeterliliğiniz ile sosyal medya kullanımınız arasındaki ilişki hakkında bir araştırma yapılmaktadır. Bu kapsamda görüşlerinize başvurulmuştur. Elde edilecek veriler, başkalarıyla paylaşılmayacak, sadece bilimsel amaçla kullanılacaktır.
Araştırma ile ilgili 24 maddelik bir ölçek ile 10 maddelik iki anketi yanıtlanmanız beklenmektedir. Soruların doğru bir cevabı yoktur. Kendinize en uygun seçeneği işaretlemeniz yeterlidir. Bunun için maddeleri dikkatlice okuyup bütün maddeleri yanıtlanmanız çok önemlidir.

Sınıf seviyeniz	5. sınıf ()	6. sınıf ()	7. sınıf ()	8. sınıf ()
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Cinsiyet	Kız ()	Erkek ()
----------	---------	-----------

		Konuşma Özyeterlilik Ölçeği					
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
DUYUSAL	1.	Konuşurken heyecanımı kontrol altında tutabilirim.	5	4	3	2	1
	2.	Sesim titremeden konuşabilirim.	5	4	3	2	1
	3.	Sözcük tekrarı yapmadan konuşabilirim.	5	4	3	2	1
	4.	Konuşurken dikkatimi dağıtabilecek durumlara baş edebilirim.	5	4	3	2	1
	5.	Dinleyicileri sıkmadan konuşmamı sürdürebilirim.	5	4	3	2	1
	6.	Çevremdekilerin konuşmamı beğendiklerini düşünürüm.	5	4	3	2	1
	7.	Konuşma etkinliklerinde söz almaktan çekinmem.	5	4	3	2	1
	8.	Konuşma yaparken kendimi rahat hissedirim.	5	4	3	2	1
İÇERİK	9.	Sözcükleri anlamlarına uygun bir biçimde kullanabilirim.	5	4	3	2	1
	10.	Konuşma amacıma uygun bir giriş yapabilirim.	5	4	3	2	1
	11.	Konuşmamı konu dışına çıkarmadan sürdürebilirim.	5	4	3	2	1
	12.	Konuşmamda birbiriyle tutarsız ifadelerden kaçınabilirim.	5	4	3	2	1
	13.	Konuşmamı belirli bir ana fikir/ana duygu etrafında düzenleyebilirim.	5	4	3	2	1
	14.	Konuşmamı bir sonuca bağlayabilirim.	5	4	3	2	1
	15.	Konuşmamı yaparken dinleyicilerin çeşitli özelliklerini (yaşları, cinsiyetleri, dikkat durumları, konuya yönelik ön bilgileri vb.) göz önünde bulundurabilirim.	5	4	3	2	1
DİL ÖTESİ	16.	Konuşurken sözcükleri doğru bir biçimde seslendirebilirim.	5	4	3	2	1
	17.	Konuşmamda dikkat çekmek istediğim yerleri vurgulu söyleyebilirim.	5	4	3	2	1
	18.	Konuşurken doğru yerlerde nefes alıp verebilirim.	5	4	3	2	1
	19.	Sesimin yüksekliğini konuşma ortamına göre ayarlayabilirim.	5	4	3	2	1
	20.	Jest (el ve kol hareketleri) ve mimiklerimi (yüz ifadesi) söylediklerimle uyum içinde kullanabilirim.	5	4	3	2	1
	21.	Konuşmamı normal konuşma hızında (ne hızlı ne yavaş) sürdürebilirim.	5	4	3	2	1
ETKİLENME	22.	Beğendiğim konuşmacılar gibi konuşabilirim.	5	4	3	2	1
	23.	Başkalarının konuşmalarını gözlemleyerek nasıl konuşmam gerektiğini belirleyebilirim.	5	4	3	2	1
	24.	Konuşmamla ilgili görüşlere göre konuşmamı düzenleyebilirim.	5	4	3	2	1

Hangi sosyal medya ortamını bir gün içinde ne kadar kullanıyorsunuz?

Facebook	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat
Instagram	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat
Twitter	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat
Tiktok	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat
Twitch	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat
Snapchat	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat
Discord	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat
WhatsApp	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat
Telegram	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat
Yalla	☐ hiç kullanmadım.	☐ 1-30 dk.	☐ 31-59 dk.	☐ 1-2 saat	☐ 3-5 saat	☐ 6+ saat

Hangi sosyal medya ortamını ne amaçla kullanıyorsunuz?

	ürettiğim sözlü / görüntülü içeriği paylaşma	sözlü sohbet	video izleme / dinleme	ders dinleme	yazılı sohbet, yazışma	paylaşım veya gönderileri okuma	paylaşım veya gönderilere yorum yazma
Facebook	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık
Instagram	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık
Twitter	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık
Tiktok	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık
Twitch	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık
Snapchat	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık
Discord	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık
WhatsApp	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık
Telegram	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık
Yalla	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık	☐ hiç ☐ bazen ☐ sık

EK 2- İzin Talebi

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİNE

10/05/2023

BAŞVURU NO	202305104124643720
ÜNİVERSİTE ADI	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
ENSTİTÜ ADI	Sosyal Bilimler Enstitüsü / Türkçe Eğitimi
BÖLÜM ADI	
ÜNVAN	Öğrenci
TC KİMLİK NUMARASI	
KONU	Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Özyeterliliği ile Sosyal Medya Kullanmaları Arasındaki İlişki
ARAŞTIRMA TÜRÜ	Yüksek Lisans Tezi
ÖRNEKLEM GRUBU	Öğrenci,
KAPSAMI	Okul/Kurum,
İLLER	AYDIN
KURUM TÜRLERİ	Resmi Ortaokul,
İLETİŞİM BİLGİLERİ	Adres:Efeler Mahallesi 1408. Sokak 15/1 Efeler/AYDIN- Telefon:(546) 222-1987- Eposta:emre.sivas@gmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan proje uygulamaları için Milli Eğitim Bakanlığında gerekli izinlerin alınması hususunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ek listesi

Tez Önerisi
Veli Onam Formu
Veri toplama araçları

EK 3- Tez Veri Giriş Formu

11.05.2023 11:15

Ulusal Tez Merkezi | Tez Form Yazdır

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

[Ljava.lang.String;@6ec604c3

Referans No	10542252
Yazar Adı / Soyadı	EMRE SIVAS
Orcid	0009-0000-1063-4654
T.C.Kimlik No	
Telefon	5462221987
E-Posta	emre.sivas@gmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Özyeterliliği ile Sosyal Medya Kullanımları Arasındaki İlişki
Tezin Tercümesi	The Relationship Between Secondary School Students' Speaking Self-Efficacy and Social Media Use
Konu	Eğitim ve Öğretim = Education and Training
Üniversite	Balıkesir Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
Bilim Dalı	
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2023
Sayfa	0
Tez Danışmanları	DOÇ. DR. ERSOY TOPUZKANAMIS
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	

EK 4- Veli Onam Formu

Ek-1

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, "Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Özyeterlilikleri ile Sosyal Medya Kullanmaları Arasındaki İlişki" adıyla yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Ortaokul öğrencilerinin konuşma özyeterlilikleri ile sosyal medya kullanımları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırma Uygulaması: Anket / Görüşme / Gözlem şeklindedir.

Araştırma T.C. Millî Eğitim Bakanlığının ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmamama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla...

Araştırmacı : Emre SİVAS

İletişim bilgileri : 0546 222 1987 / emre.sivas@gmail.com

Velisi bulunduğum sınıfı numaralı öğrencisi
.....'in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum.
(Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz*).

.../.../.....

İsim-Soyisim İmza:

Veli Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

EK 5- Alan Araştırması İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 31.05.2023-E.260023

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-82780280 -300-260023
Konu : Alan Araştırması İzni - Emre SİVAS

31.05.2023

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 29.05.2023 tarihli ve 35600860/300/259708 sayılı yazı.

Enstitümüz ,Türkçe Eğitimi Bilim Dalı öğretim üyesi Doç.Dr.Ersoy TOPUZKANAMIŞ'ın danışmanlığını yürüttüğü yüksek lisans programı öğrencisi Emre SİVAS'ın "Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Özyeterliliği ile Sosyal Medya Kullanmaları Arasındaki İlişki" isimli çalışmasını Aydın İli ilçelerindeki genel ortaokullarda gerçekleştirilecek olan veri toplama (alan araştırması) işlemleri için Aydın İl Millî Eğitim Müdürlüğünden onay alınması ile ilgili 29.05.2023 sayılı dilekçesi ve ekleri yazımız ilişiginde sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Bayram ŞAHİN
Müdür

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Belge Doğrulama Kodu :BSDLDR2UKU Pin Kodu :46662

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/balikesir-universitesi-ebys>

Adres: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çağış Yerleşkesi 10145 Balıkesir

Telefon:2666121400 Faks:2666121400

e-Posta:sbe@balikesir.edu.tr Web:sbe.balikesir.edu.tr

Kep Adresi:balikesiruniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Hami Ergin

Unvanı: Tekniker

Tel No: 6121400-10000

EK 6- Araştırma İzni

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-28711322-044-260890
Konu : Araştırma İzni (Emre SİVAS)

02.06.2023

AYDIN VALİLİĞİNE
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün Türkçe Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Emre SİVAS'ın "Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Özyeterliliği ile Sosyal Medya Kullanmaları Arasındaki İlişki" konulu çalışmasını İl Müdürlüğüne bağlı okullarda gerçekleştirmek istemesi ile ilgili 31.05.2023 tarihli ve E-82780280-300-260023 sayılı yazısı ekte gönderilmiştir. Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Fatih SATIL
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:Yazı (18 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSNLDJCPY5 Pin Kodu :21582
Adres Çağış Yerleşkesi, Bigadiç Yolu Üzeri 17. Km.
Altıeyül/BALIKESİR
Telefon:02666121400 Faks:0266 6121428
e-Posta:ogris@balikesir.edu.tr Web:www.balikesir.edu.tr
Kep Adresi.balikesiruniversitesi@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/balikesir-universitesi-ebys>

Bilgi için: Nihal DEMİRCAN
Unvanı: Şef
Tel No: 0266 6121400-101218

EK 7- Valilik Oluru

T.C.
AYDIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-74083975-605.01-86370514

06/10/2023

Konu : Emre SİVAS'ın
Araştırma İzni

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a)Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2020/2 Sayılı Araştırma İzinleri Genelgesi.
b)Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 31.05.2023 tarih ve E-82780280-300-260023 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazıda; Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyesi Doç. Dr. Ersoy TOPUZKANAMIŞ'ın danışmanlığını yaptığı öğrencisi Emre SİVAS'ın "Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Öz Yeterliliği ile Sosyal Medya Kullanmaları Arasındaki İlişki " konulu çalışması için ilimiz Aydın geneli resmi Ortaokul Müdürlüklerinde eğitim gören öğrenciler ile çalışma yapma isteği, Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2020/2 Sayılı Genelgesi doğrultusunda incelenmiş olup, inceleme sonucunda; **çalışmanın 2023-2024 eğitim-öğretim yılı içerisinde okul idaresinin gözetiminde, denetiminde ve uygun göreceği zamanlarda Mühürlü Ölçeğin ve Anketin kullanılarak yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.**

Makamlarımızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
Ali Murat KAYHAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

- Eki:
1-İlgi (b) yazı ve ekleri
2-Komisyon Raporu (1 Adet)

Adres : Meşrutiyet Mh. Kültür Cd. No.20 Efeler/AYDIN

Telefon No : 0 (256) 215 10 28
E-Posta: yuksekogretimuyurtidisi09@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: Ayşegül UCA

Unvan : Programcı

İnternet Adresi: <https://aydin.meb.gov.tr/>

Faks: 2562251268

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 37a7-4c43-32f6-a0b0-4549 kodu ile teyit edilebilir.

EK 8- Aydın İl Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzni

T.C.
AYDIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-74083975-605.01-86422414
Konu : Emre SİVAS'ın
Araştırma İzni

06.10.2023

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığının 21.01.2020 tarihli ve 1563890 sayılı 2020/2 Sayılı Genelgesi.
b) Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 31.05.2023 tarih ve E-82780280-300-260023 sayılı yazısı.
c) Valilik Makamı'nın 06/10/2023 tarihli ve E-74083975-605.01-86370514 sayılı Olurları

İlgi (b) yazıda ; Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyesi Doç. Dr. Ersoy TOPUZKANAMIŞ'ın danışmanlığını yaptığı öğrencisi Emre SİVAS'ın "Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Öz Yeterliliği ile Sosyal Medya Kullanmaları Arasındaki İlişki" konulu çalışması için ilimiz Aydın geneli resmi ortaokul müdürlüklerinde eğitim gören öğrenciler ile çalışma yapma isteği, ilgi (a) Millî Eğitim Bakanlığı 2020/2 sayılı genelgesi doğrultusunda incelenmiş olup, inceleme sonucunda; **Çalışmanın 2023-2024 eğitim-öğretim yılı içerisinde okul idaresinin gözetiminde, denetiminde ve uygun göreceği zamanlarda Mühürlü Ölçeğin ve Anketin kullanılarak yapılmasını uygun gören Valilik Makamının ilgi (c) Olurları ekte gönderilmiştir.**

Bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

- Eki:
1- İlgi (b) yazı ve ekleri
2- İlgi (c) Olur (1 Adet)

Dağıtım
Gereği:
- Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü
- 17 İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Meşrutiyet Mh. Kültür Cd. No:20 Efeler/AYDIN

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (256) 215 10 28
E-Posta : yuksekokretimyurdisi09@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Internet Adresi : <https://aydin.meb.gov.tr/>

Bilgi için: Ayşegül UCA
Unvan : Programcı
Faks: 2562251268

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 0352-7eca-36c1-bc73-3247 kodu ile teyit edilebilir.

EK 9- Konuşma Özyeterliliği Ölçeği Kullanım İzni

